

Biurow Redakcyi i Administracji, Kopernika 7, pierwsze.

Przedpłata wynosi:

kwartale K. 3.—
półrocznie „ 5.—
rocznie „ 10.—

Numer poszczególny kosztuje 1 koronę

OGŁOSZENIA:

1 str. 100 K., 1/2 str. 60 K.,
1/4 str. 35 K.; 1/2 str. 70 K.,
1/4 str. 35 K.

DOBROBYT

PRZEDPŁATE
przyjmuje: we Lwowie: Administracja „Dobrobytu“ ul. Kopernika 7 i biuro Sokołowskiej Pasaż Hausmann; we Wiedniu: Hausenstein & Vogler (Otto Mass) Walfischgasse 10. — Rudolf Mosse Seilerstraße 2 A
Adolf Ohulwaki VI. Getreidemarkt 13.

Czasopismo ekonomiczne, pod redakcją J. K. ZIELIŃSKIEGO.

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“ i „Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego“.

Wychodzi 5. 15. i 25. każdego miesiąca.

Gdzie najwięcej oszczędzają?

Wyczerpująca odpowiedź na pytanie to, nie jest możliwa, gdyż nie dadzą się zbadać wszelkie sposoby danych narodów do oszczędzania. I tak statystyka jest bezsilną w obec oszczędności robionych w gotówce i papierach wartościowych. Z drugiej zaś strony brak we wielu krajach różnych zakładów, dających sposobność do oszczędzania, jak zakładów ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, zakładów ubezpieczenia na starość, ubezpieczeń życiowych i rentowych. Choćż zatem w niektórych krajach dają dotychczas robionych w tych zakładach oszczędności dałyby się zbadać — niema możliwości porównania dat tych z danymi statystycznymi innych krajów.

Choćż zatem z dat statystycznych dotyczących działalności kas oszczędności w państwach europejskich nie można wyprowadzić bezwzględnych wniosków co do rozwoju zmysłu oszczędnościowego w tychże państwach, w każdym jednak razie cyfry wykazane na zasadzie międzynarodowej statystyki kas oszczędności, dają poważną podstawę do ocenienia tej kwestyi a w szczególności cyfry, określające stosunek oszczędzających do ogółu ludności, oraz stosunek wysokości wkładów do poszczególnych osób robiących oszczędności.

Według tej statystyki międzynarodowej najmniej oszczędzających jest w Rosyi, gdzie na 100 mieszkańców przypada zaledwie 3-3 oszczędzających. Następnie idą Węgry z 6-35 oszczędzających na 100 mieszkańców. W dalszym ciągu Włochy z 17-44, Austria z 17-87, Francja z 19-30, Holandia z 23-22, Belgia z 24-60, Niemcy z 26-37, Norwegia z 21-08, Szwecya z 34-96, a wreszcie Dania z 48-04 oszczędzających na 100 mieszkańców. W Danii zatem prawie co drugi mieszkaniec składa oszczędności w kasach wkładkowych. Wysokie cyfry, które znajdujemy u ludów północnych, dadzą się wyłumaczyć poważnym charakterem tych ludów — wynikającym z ciężkich walk z przyrodą, połączonych z niebezpieczeństwem utraty życia, które to niebezpieczeństwo zmusza mieszkańców do starania się o zabezpieczenie bytu rodziny. Sposób życia tych narodów jest prosty i skromny a zbytek nieznanym nawet klasom względnie możnym.

Natomiast swobodne, wesole, lekkomyślne narody południowe nie troszczą się zbytnio o przyszłość swoją i swych rodzin. Dalszą przyczyną dysproporecyi stosunku oszczędzających wśród mieszkańców tego samego kontynentu leży przeważnie w różnicy klasy średniej ludności w różnych państwach. W krajach północnych proletaryat który oszczędzać nie może z braku środków do oszczędzania jest bardzo nieliczny. Natomiast na Węgrzech, we Włoszech a przeważnie w Rosyi obok licznych magnatów,

którzy oszczędzać nie chcą, spotkać się można z całą masą nędzarzy, którzy oszczędzać nie mogą.

Wynika to także ze stosunku wkładów do oszczędzających i załudnienia. I tak, według zestawień statystycznych przypada w Rosyi ua głowę ludności wkładka oszczędnościowa w kwocie zaledwie 13-47 marek, w Holandyi 51-70 marek, we Włoszech 5-94, na Węgrzech 61-28, w Belgii 73-24, we Francyi 75-16, w Szwecyi 108-17, w Austrii 125-43, w Niemczech 156-80 a w Danii 302-03 marek Stan średni uważany sąsiednie za podporę nowożytnego ustroju państwowego, jest zatem w Danii nitylko najliczniejszy lecz i najzamożniejszy — gdyż oszczędzający w kasach oszczędności bezwzględnie do stanu tego zaliczeni być muszą. Nie bardzo pocieszające są rezultaty powyższych zestawień dla Węgrów, a to tem bardziej, iż zestawienia te opierają się nie tylko na kasach oszczędności zwykłych, co do których ustroju na Węgrzech możnaby podnieść różne wątpliwości — lecz także i na oszczędnościach robionych w pocztowej kasie oszczędności, której urządzenie na Węgrzech nie różni się niczem od austriackiej.

Przy ocenieniu znaczenia danego państwa gospodarstwa zdolność jego mieszkańców większej jest wagi od absolutnej mnogości ludności lub ilości uzbrojonego wojska. Można obecnie przyjąć za zasadę, że państwo jest najmężniejsze, w którym znajdujemy największą ilość samodzielnych gospodarzo jedynostek, którym zarobek wystarczy nie tylko na utrzymanie, lecz ponadto na robienie oszczędności przyczyniających się do wzmocnienia dobrobytu społecznego. Pod tym względem międzynarodowa statystyka oszczędzających ważne oddać usługi i wskazówki.

Sprawozdanie

Dyrekcji Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za rok 1903.

Niejednokrotnie zaznaczone zostały ze stron kompetentnych pewne objawy, wskazujące na budzący się w państwie zwrot ku lepszemu na polu ekonomicznem. To samo można także i o stosunkach w naszym kraju powiedzieć, choć w mniejszym stopniu, jak w ogóle światowe objawy życia ekonomicznego zawsze w naszym kraju powolniej się odbijają. A jednak nasz kraj ma wielkie wdróżone zasoby. Mamy naftę i wosk ziemny; mamy sól i kainit, mamy węgiel, mamy dobrą a stosunkowo taną ziemię, mamy wielkie zapasy drzewa, mamy wiele okolicy, a nawet dobrze polaryzujące buraki, mamy ludność inteligentną i gęstą, mamy taniego i dobrego robotnika. Jeżeli jednak mimo to ekonomicznie kraj nasz nie domaga, to oprócz położenia

geograficznego naszego kraju i zaniebywaniu go przez rząd centralny, powodów szukać należy także w braku przedsiębiorczości, braku wytrwałości w pracy i braku rozwiniętego zmysłu oszczędności w społeczeństwie. A jednak wymagają się u nas kapitały zaoszczędzone i gromadzą się nadmiernie, jak na wszystkich targach pieniężnych, tak i w całym naszym kraju we wszystkich towarzystwach zaliczkowych, kasach oszczędności i bankach. Kapitały te leżały roku zeszłego w znacznej części bezczynne — a o ile znajdowały oprocentowanie to tylko po bardzo niskiej stopie, która od przeszło dwóch lat jest cechą wszystkich targów pieniężnych. Również listy zastawne i obligacje, wydawane przez wszystkie trzy krajowe Zakłady emisyjne, znajdowały stały i szybki zbytni, i to po kursach stałe w roku zeszłym wzrastających Bank krajowy także i w roku ubiegłym miał za dużo pieniędzy lokacyjnych, a trudne i tanie tylko dla nich pomieszczenie, — pomimo to zysk roku ubiegłego jest większy, niż poprzedzającego, ale to tylko dzięki wielkiemu wzmocnieniu się obrotów bankowych i powierzonych mu kapitałów.

Z roku 1902 pozostał zapas emisyj bankowych	K. 516.400.—
nowe emisyje w r. 1903 wynosiły	» 16.872.500.—
Razem	K. 17.388.900.—
umieszczono w r. 1903	» 15.916.700.—
pozostał zapas do bilansu r. 1903	K. 1.472.200.—

Dnia 31. grudnia 1903 notowały: 4⁰/₁₀₀ listy Banku krajowego: 99-99⁰/₁₀₀; 4¹/₁₀₀ listy 102¹/₂-103¹/₂ %; 4⁰/₁₀₀ obligacje komunalne: 99-100⁰/₁₀₀; 4¹/₂ % obligacje komunalne: 101³/₄-102³/₄ %; 5⁰/₁₀₀ obligacje komunalne: 102¹/₂-103¹/₂ %; 4⁰/₁₀₀ obligacje kolejowe: 99-100⁰/₁₀₀.

Sprzedż emisji bankowych i wypłata ubiegających kuponów i wylosowanych listów i obligacji odbywała się, jak w latach ubiegłych, w kasie głównej Banku i we Filii w Krakowie, a oprócz tego w Zastępstwach: w Drohobyczu, Czortkowie, Jarosławiu, Podhajcach, Sanoku i Sokalu, jakoteż we Wiedniu: w Union-Banku, e. k. uprz. austr. Banku dla krajów koronnych, w Towarzystwie akcyjnym »Merkurs«, w Allg. Verkehrsbank i Niederösterreich. Escomptegesellschaft; w Bernie, Benesowie, Budziejowiecach, Iglawie, Osieku n. E., Ostrawie morawskiej, Pardubicach, Pilźnie czeskim, Taborze, Wiedniu i Pradze: w Związku stęska Banka pro Czechi a Moraw; w Bernie, Bielsku, Gablonz, Jaegerndorf, Linca, Olomuńcu, Opawie, Reichenbergu, Rumburgu, Zatecu i w Pradze: w Böhmischem Union-Bank; w Lublinie i Celowcu w Lublańskim Banku kredytowym; w Tryescie w filii Union-Banku, a w Innsbruku u firmy bankowej Payr et Sonvico.

Po przeprowadzeniu pertraktacji z Towarzystwem Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie, Rada Nadzorcza Banku uchwałała przepisy o udzielaniu kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem żywcem. Przepisy te zostały już przez Wydział krajowy zatwierdzone, wobec czego Bank wprowadza obecnie w życie tę nową kombinację kredytu hipotecznego.

Wpółdzielnia Banku w akcji parcelacyjnej odbywało się dotychczasową metodą przez udzielanie kredytu Bankowi parcelacyjnemu we Lwowie i Towarzystwu wzajemnej pomocy obywatelskiej w Krakowie — jakoteż przez udzielanie pożyczek hipotecznych na gospodarstwa, z parcelacji powstające — przyczem Bank trzymał się stale zasad przestrzeganych dotąd w tych sprawach.

Szczególne akcyi parcelacyjnej przez nasz Bank popieranej, zawierają sprawozdania rzeczonych towarzystw.

W granicach pierwotnej uchwały Rady Nadzorczej Banku, udzielił Bank w roku 1903 zastosowanych do ustawy 26. lipca 1896 r.: 6 nowych pożyczek melioracyjnych w gotówce, a liczba dotąd w ten sposób udzielonych pożyczek wynosi 19. Zaległości ratalnych w tym dziale nie ma żadnych.

Wydatniejsze poparcie melioracyj w kraju także pod względem technicznym znajdując członkowie w Banku melioracyjnym we Lwowie, do którego Bank nasz w charakterze członka należy. Bank ten ogłasza w tym roku pierwsze swoje sprawozdanie, które zawiera szczegóły tego interesu.

W roku 1903 przystąpił Bank do Lwowskiej fabryki chemicznej »Rlen«. Przechodząc zaś do przedsiębiorstw przemysłowych, do których Bank już dawniej należy, zaznaczamy, że I. gal. akcyjne Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku wypłaciło za ubiegły rok 4 pre. dywidendy, a rozwój jego wydaje się być zapewniony. Gal.-bukow. akc. Towarzystwo przemysłu cukrowniczego w Przeworsku w roku ubiegłym dywidendy nie dało wskazże przyszłość tego Towarzystwa w obec poparcia kraju i naturalnych a zdrowych podstaw jego bytu nie budzi żadnych obaw — i dla tego też Bank krajowy zajmuje się chętnie całą kredytową stroną przedsiębiorstwa. Również nie wypłaciło w roku ubiegłym dywidendy I. gal. Towarzystwa dla przemysłu chemicznego we Lwowie. Inne towarzystwa, do których Bank należy, dały odpowiednie dochody, to też dochód w tym dziale był w ogóle większy, niż w roku poprzednim, — zaś odpisy na udziałach przemysłowych wynoszą kwotę K. 21.265, a mianowicie: na akcyach Rzeszowskich i galicyjskiego akc. Towarzystwa handlowego.

Główne jednak popieranie przedsiębiorstw przemysłowych przez Bank krajowy polega na udzielaniu im taniego i taniego kredytu. Obok bowiem zwykłego eskontu weksli tychże przedsiębiorstw, udziela Bank zakładom stojącym z nim w stosunku, także pożyczek ratalnych na skrypta, i kredytu w rachunku bieżącym.

Spełniając swe zadanie o obsłudze kredytu publicznego, udziela Bank krajowy taniego a dogodnego kredytu instytucyom autonomicznym i publicznym za pomocą pożyczek skryptowych i eskontu subwenyj krajowych: glodowych, drogowych, koszarowych, kościelnych itp., a suma inwestowanych w ten sposób funduszy Banku wynosiła za końcem roku 1903: K. 2,283,081'03 w 43 pożyczkach.

Nadto zawiadywa Bank pięcioma stałymi Funduszami przez kraj dla poparcia przemysłu i gospodarstwa utworzonymi. Stały fundusz przemysłowy posiada kapitał obrotowego K. 1,500,147'34, z czego jest w 144 pożyczkach rozpozyczonych K. 1,325,109'34. — Stały fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego posiada kapitał obrotowego K. 548,913'50 z czego jest w 51 pożyczkach rozpozyczonych K. 402,977'50. — Stały Fundusz hodowlany z kapitałem obrotowym K. 101,912'24 ma na 6 pożyczkach K. 23,799'24. — Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych posiada kapitał obrotowego » 70,011'66, a ma » 109 pożyczkach rozpozyczonych K. 63,664'61. — Wreszcie Stały Fundusz pożyczkowy dla wiejskich spółek oszczędności i pożyczek ma przy kapitale zakładowym K. 1,227,653'64, rozdanych 374 pożyczek z kwotą: K. 1,204,032'23. — W ogóle fundusze te krajowe, zawiadywane przez Bank, posiadały z końcem roku 1903 kapitał obrotowego K. 3,448,638'38 przy rozdzielonych 684 pożyczkach z kwotą K. 3,019,582'97.

Porękę za podatek spożywczy udzielił Bank w roku 1903 na 15 dokumentów w kwocie K. 3,910,000, z czego wyczerpaną była d. 31. grudnia 1903 kwota K. 2,896,796'84.

Oddział hipoteczny. Z r. 1903 pozostało niezalutowanych:

427	połań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	K. 3,845.600.—
	w roku 1903 weszło nowych:	
1,556	połań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	» 27,989.000.—

	razem więc było w r. 1903 do załatwienia ¹⁾ :	
1.983	podań	K. 31,834.800—
	z czego Bank w r. 1903 załatwił odmownie:	
297	podań na kwotę	» 9,449.900—
	z pozostałych zaś:	
1.666	podań na kwotę	K. 22,884.700—
	wydał Bank nowych promes:	
1.290	na pożyczki hipoteczne w kwocie	» 17,094.000—
	pozostaje jeszcze niezafalutowanych:	
396	podań na kwotę	K. 5,290.700—
	Natomiast wypłacił Bank w ciągu r. 1903 walutę ²⁾	
888	pożyczek w 4% listach zast. w kwocie	» 10,415.000—
257	pożyczek w 4½% listach zast. w kwocie	» 708.100—
1.145	pożyczek razem, w kwocie a mianowicie:	K. 11,123.100—
29	pożyczek na dobra ziemskie w kwocie	» 3,155.000—
223	pożyczek na realności miejskie w kwocie	» 6,029.600—
893	pożyczek na włościąnskie w kwocie*)	» 1,938.500—
1.145	pożyczek razem w kwocie	K. 11,123.100—
co łącznie z pożyczkami, wyjątkiem przez Bank w latach poprzednich, czyni 13.725 pożyczek w ogólnej sumie K. 157, 278.900 a mianowicie:		
1. na dobra ziemskie 745 pożyczek w ogólnej sumie 54,880. 700 K. czyli 34·89% zaś w stosunku do zgłosz. nych podać 35·13%.		
2. na domy murowane w miastach, odpłacających podatek domowo-czynszowy, a do korzystania z kredytu hi-potecznego przez Wydział krajowy dopuszczonych, 3.285 pożyczek w ogólnej sumie 84,609.400 K., czyli 53·79%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 45·86%.		
3. na małą własność rolną, przeważnie włościąnską 9.695 pożyczek w ogólnej sumie 17,788.800 K. czyli 11·32% zaś w stosunku do zgłoszonych podań 48·73%.		
Z promes p. pozostałych w obiegu z r. 1902 (łącznie z wydanemi w roku 1903) na:		
2.847	pożyczek w kwocie	» 26,801.000—
144	promes nie zostało przyjętych w kwocie	» 2,084.000—
	z pozostałej reszty	
2.703	promes na kwotę	K. 24,777.300—
	zrealizowano w ciągu roku 1903 jak wyżej wykazano:	
1.145	pożyczek na kwotę	» 11,123.100—
1558	pozostaje więc promes w obiegu na kwotę	K. 13,654.200—
Niespłaconych z d. 31. grudnia 1903 pożyczek pozostało:		

7.121	4% pożyczek w kwocie	K. 72,956.997·86
3.392	4%	» 26,107.195·03
10.513	pożyczek w łącznej kwocie	K. 89,064.192·89

Z końcem roku 1903 zalegało 2333 dłużników z kwotą K.761.508·34, z czego tylko 1 dłużnik zalegał od r. 1900, 7 dłużników od r. 1901, 109 dłużników do r. 1902, suma tych zaległości wynosi K. 131.810·12; zaś z bieżącymi ratami z roku ostatniego zalegało 2216 dłużników a suma tych zaległości wynosiła K. 629.748·22.

Z powyższych zaległości wypadają K. 173.947·38 u 38 dłużników na większe posiadłości, K. 315.485·20 u 169 dłużników na realności miejskie, a K. 272.135·76 u 2126 dłużników na grunta włościąnskie.

Kapitał zaległy w tych ratach wynosi K. 249.436·09 czyli 4/4% kapitału bieżącego.

W roku 1903 wdrożono egzek. cyj sądowych przeciw 184 dłużnikom, pozost. do zaś z r. 1902 egzekucyj sądowych przeciw 78 dłużnikom. było zatem w roku 1903 w toku razem 262 egzekucyj. Skutkiem zapłaty zaległości ratalnych odwołano 194 egzekucyj, pozostaje zatem na rok 1904 egzekucyj sądowych 78, a z tego 4 na większe posiadłości, 17 na realności miejskie, a 47 na realności włościąnskie.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1903 wynosi K. 241.424·18 i zmniejszył się pozornie w porównaniu z rokiem poprzedzającym o K. 43.844·25 skutkiem zbyt wielkich gotówkowych spłat nad plan 4½% pożyczek, których wpływ znalazł oprocentowanie w dziale bankowym. Uwzględniając jednak różnicę między pobranemi procentami hipotecznymi a wypłaconymi od listów zastawnych kuponami, zachodząca między rokiem ubiegłym a poprzedzającym wynosi rzeczywiste zwiększenie zysku w tym dziale K. 33.855·23.

Fundusz rezerwy specjalnej dla oddziału hipotecznego, wynoszący z d. 31. grudnia 1902 r. K. 237.354·24 doszedł w ciągu roku 1903 do sumy K. 1,337.300·30, został zatem powiększony o K. 99.946·06.

Z dniem 31. grudnia 1903 znajdowało się w obiegu listów zastawnych Banku krajowego: 4% na sumę K. 73.437.500 zaś 4½% na sumę K. 25,732.200·00 czyli na ogólną sumę K. 98,770.000, natomiast pożyczki udzielone przez Bank wynosiły K. 99,064.192·89.

Oddział komunalny. Bank krajowy udzielił w roku 1903 pożyczek 21 w obligacjach komunalnych w ogólnej sumie K. 2,559.400. Z liczby 523 pożyczek udzielonych przez Bank w ciągu jego istnienia w ogólnej sumie K. 24,635.600 przypadają:

1. na powiaty 115 pożyczek w ogólnej sumie K. 6,589.600 czyli 26·74%;
2. na gminy miejskie 227 pożyczek w ogólnej sumie K. 16,622.800 czyli 67·47%;
3. na gminy wiejskie 181 pożyczek w ogólnej sumie K. 1,423.200 czyli 5·79%.

Raty przypadające Bankowi na spłatę kapitału i na procent wpływały w oznaczonym terminie lub wkrótce po terminie. Wynosiły one w roku ubiegłym K. 1,171.000 pozostało zaś do ściągnięcia zaległych z roku 1902: 4 raty w kwocie K. 1.732, z roku 1903: 43 rat w kwocie K. 33.633·54.

Zysk w oddziale komunalnym w roku 1903 wynosi K. 27.617·83.

Rezerwa tego oddziału, będąca własnością Banku, wynosiła z końcem r. 1903: K. 646.115·95 — zwiększyła się o kwotę K. 44.359·25.

Z dniem 31. grudnia 1902 znajdowało się w obiegu obligacji komunalnych Banku krajowego: II. Emisji na sumę K. 3,642.900·00, III. Emisji na sumę K. 8,054.200·00, zaś IV. Emisji na sumę K. 5,724.400·00 czyli na ogólną sumę K. 17,421.200·00, natomiast pożyczki udzielone przez Bank, po potrąceniu funduszu złożonego na umorzenie, wynosiły K. 17,493.778·74.

¹⁾ w porównaniu z r. ubiegłym mniej 293 podań, jednakowoż na kwotę wyższą o K. 2432.100.

²⁾ w porównaniu z r. ubiegłym więcej 308 pożyczek na kwotę K. 2,580.800.

*) Stosunek obszaru hipotek do udzielonych w r. 1902 pożyczek włościańskich był następujący:

na gospodarstwa do 5 morgów udzielono pożyczek	28	»	»	341
„ „ „ 10 „ „ „	„	»	»	341
„ „ „ 25 „ „ „	„	»	»	411
„ „ „ nad 25 „ „ „	„	»	»	115

Oddział kolejowy. W roku 1903 wypłacił Bank 2 pożyczki kolejowe: K. 2,266.000. kolei Przeworsk-Bachorz-Dynów i K. 924.000 kolei Piła-Jaworzno.

Zalogoski w tym dziale nie było żadnych. Zysk wyniósł w roku 1903: K. 21,317'32, a specjalna rezerwa z końcem roku 1903: K. 48,810'96.

Oddział bankowy. C-błowy obrót z wszystkich operacji banku we Lwowie i w Krakowie w r. 1903 wynosi sumę K. 1,571,689,499'38.

Obrót kasowy wyniósł w roku 1903 w Banku we Lwowie, Krakowie i Zastępstwach: 431,784.136'76.

W ciągu r. 1903 podayo do skupu:

60.129 sztuk weksli na ogólną sumę	K. 69,684,285'90
z tego odmówił Bank przyjęcia:	
17.100 sztuk na sumę	8,534,408'38

43.029 sztuk zaś na sumę K. 61,149,877'52 czyli 87-76% ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zeskontował.

W porównaniu z roku 1902 podano do skupu w r. 1903 więcej o 14.004 sztuk weksli na większą kwotę 7,460,277'37 i zeskontowano więcej o 3.165 sztuk weksli na kwotę większą o K. 6,664,063'27. Stan portfelu wekslowego z d. 31. grudnia 1903 zwiększył się o 414 sztuk i kwotę K. 2,250,224'09.

Bank nie zeskontował w roku 1903 wcale swego portfela.

Inne interesy oddziału bankowego wyjaśniają dostatecznie dołączone zamknięcia rachunkowe.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wyniósł w roku 1903 K. 778,248'56 i zwiększył się w porównaniu z takimże zyskiem z r. 1902 o kwotę K. 173,141'21.

Oddział interesów bankowych ze Stowarzyszeniami zarobkowymi i gospodarczymi. Osobny Komitet Cenzorów, odpowiednio do §. 95. statutu bankowego dla tego oddziału ustanowiony, dopuścił do kredytu wekslowego w Banku krajowym na rok 1903: 125 Stowarzyszeń. W ciągu tego roku Bank eskontował 15,344 sztuk ich weksli na ogólną sumę K. 12,706,543'13: saldo tych weksli z dnem 31. grudnia 1903 wynosiło sztuk 2,933 na K. 2,597,743'52.

Oprócz tego korzystały Stowarzyszenia, z kredytu podlegającego ocenie Komitetu Cenzorów istniejącego wedle §. 78. statutu bankowego Stowarzyszenia będące zarazem Zastępstwami Banku, były także dłużnikami Banku w rachunku bieżącym (dotacje kasowe). Z końcem roku 1903 wynosiło saldo netto na rzecz Zastępstw Koron 1,432,888'05, mianowicie: 40 Zastępstw miało w Banku na rachunku dotacyjnym do żądania kwotę K. 1,573,073'22, natomiast 30 Zastępstw było dłużnych kwotę K. 149,185'17.

Rozwój Filii w Krakowie był w roku ubiegłym równie zadowalniający jak w poprzednim, a obroty także i we Filii się zwiększyły. Filia operowała również i w ciągu zeszłego roku tylko własnymi funduszami, a nadto znaczną część tychże przelała do kasy Zakładu Centralnego.

W roku ubiegłym przybyły Bankowi dwa Zastępstwa: Dynów i Kuty liczbą więc Zastępstw wynosiła: 70. O obrotach i czynnościach Banku, zatwierdzonych przez Zastępstwa, daje obraz szczegółowy załącznik 7-my do zamknięć rachunkowych za rok 1903 (str. 26 26), dowodzący chętnego i pożytecznego współdziałania Zastępstw i korzystnego tychnie wpływu na rozwój Banku.

Przypadający na rok 1902 zysk z operacji bankowych wyniósł K. 822,051'24, zysk zaś w roku 1903 wynosi K. 379,459'30, czyli o K. 47,408'06 więcej. Zysk ten został po myśli postanowienia §. 101. statutu bankowego rozdzielony między majątek zakładowy i Rezerwy Banku. Właściwy dorobek roku ubiegłego, uwzględniając własny przyrządek rezerw wynosi K. 417,938'62.

Uwzględniając powyższe powiększenie, wynosi obecny majątek Banku w kapitale zakładowym i rezerwach 7,466,169'73, strącając zaś kwotę K. 22,062, będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku Banku po nad pierwotną dotację 2,000,000 K. kwotę K. 5,444,107'73, uzbieraną przez Bank w ciągu dwudziestu lat jego istnienia.

NOWY PRZEMYSŁ*).

(Turystyka w Szwajcaryi).

Dnia 31. października 1899 roku, p. Ridgely, konsul Stanów Zjednoczonych w Genewie, wystąpił do rządu swego następujące sprawozdanie: Obliczają, że od 1. stycznia 1899 r. do dnia dzisiejszego przeszło dwa miliony pięćkroć sto tysięcy podróżnych zwiedziło Szwajcaryę, a każdy z nich pozostawił w kraju oszczędzieli franków, co w ogólnej cyfrze wynosi dwieście milionów franków. Nie trudno ocenić znaczenie tych cyfr dla ludności, wynoszącej tylko 2,933,300 mieszkańców. Bogactwo w Szwajcaryi wynosiło dotąd na głowę fr. 72'50: napływ pieniędzy, o którym wyżej mowa, podniósł je od razu do fr. 152'00, czyli, że z pośród krajów najuboższych Szwajcaryja stała się jednym z najbogatszych.

Powyższa cytata przedstawia nader wyraziście materialne korzyści, jakie Szwajcaryja zawiąduje rozumnej ocenie wartości pięknej przyrody alpejskiej. Grunty jej przeważnie były ubogie lub niezdatne do uprawy. Szwajcarycz, nie mogąc wyciągnąć ze swej ziemi dochodów rolniczych, zdobyli je przez utworzenie nowego, nieznanego przed XIX-m stuleciem przemysłu, zwanego przez nich przemysłem hotelowym, który nazwalibyśmy raczej przemysłem turystycznym. Umieeli oni wydenować pieniądź zagraniczny, i słusznie pewien ekonomista francuski powiedział, iż: »w znacznej części zawiązcują swoje mienie turystyce, pojętej w szerokim znaczeniu jego słowa i dalekalniej sprzedaży swoich wyrobów endoziemcom».

Jak tego dokonano? Jaka jest istotna organizacja tego przemysłu?

Przeistoczyć, uhandlowić, zdobyć: rozszerzyć swoje pomysły, swoje stosunki wymiany lub swoje ziemię, są to trzy czynniki od czasów przedhistorycznych, które popychały ludzi do zwalczania trudów i niebezpieczeństw podróży. Przyczyny to były niekiedy pojedyncze, niekiedy wszystkie razem, jak u Kolumba, który odkrył Amerykę, lub Vasco de Gamy, który dotarł do Przylądka Dobrej Nadziei. Czy chęć zdobywczy poprzedała pragnienie nauczania ewangelii, czy też ta ostatnia otworzyła drogę dla handlu, nie będziemy się o to sprzeczać. Faktiem jest tylko, że pragnienie zysków i duch awanturniczy wytworzyły pierwszych podróżników. Prosta ciekawość przyszła znacznie później.

Zreszta sama ciekawość nie byłaby wystarczającą, by pierwsiastkową gościnność zamienić na prawdziwy przemysł, który jest źródłem znacznych dochodów. Podróżni, przejeżdżający dla zaspokojenia ciekawości, są nieliczni, przejeżdżają ich trwa krótko, a wydatki są bardzo skromne; co więcej, z powodu właśnie tej ciekawości, niestannie szukają nowych wrażeń i nie wracają do miejsc poprzednio zwiedzanych. Prawda, że ich rozmowy, ich opisy dają poznać innym kraje, po których podróżowali. Ale jeśli te kraje są inrresujące jedynie tylko z powodu swego handlu lub przemysłu, to sprwadzą wyłącznie tylko innych przemotnych wędrowców, ekonomistów lub agronomów. Aby kraj jakiś mógł być jednocześnie celem podróży i miejscem po-

* Z względu na nasze Tatry, na nasze Zakopane, zamieszczamy ten artykuł, który oby wpłynął na utworzenie nowego u nas przemysłu. (Przyp. Redakcyi).

bytu, potrzeba jeszcze aby obiecywał zdrowie, to najcenniejsze dobro na ziemi. Jeżeli wody gorące i mineralne wtryskują z głębin ziemi, jeżeli klimat jest łagodny i zdrowy, ludzie chorzy i zużeni dążą tam, szukając zdrowia dla a dla: jeżeli praca ludzka, dopełniająca lub zstępująca dzieła natury, wznosi pomniki, gromadzi arcydzieła, podnosi piękność krajobrazu urokiem pamiętek, to zdrowia duszy szuka się w tych miejscach wymarzonych. Tak więc misjonarze, kupcy, żołnierze odkrywają jakiś kraj, ciekawi dają go poznać, dopiero zaś natura lub sztuka zatrzymuje zwiedzających.

Dla pierwszych mieszkańców odkrytego kraju są obójni albo niechętni, dla drugich są uprzejmi i życzliwi. Uczucie gościnności względem cudzoziemca staje się obowiązkiem, dumą z powabów, których sami nie dostrzegali, zachęca, a interes własny popycha. Napływ podróżnych wymaga pewnego wysiłku, a wysiłek ten, uwyrażając się i powtarzając, przynęca ich następnie i przyciąga.

Niebawem tu i owdzie ustanawia się zwyczaj, co było przypadkiem staje się normalnem, reguła zastępuje przypadek i tworzy się nowy przemysł.

Tak się stało w Szwajcaryi

Rzymianie tu, tak samo jak wszędzie, wznosili ołtarze dobroczynnym bóstwom źródeł, z których wiele, poznawszy ich wartość, uregulowali. Rzymianie wytknęli drogę z Medyolanu do Bazylej przez Grand Saint-Bernard, Vevey i Avenches. Droga ta figuruje w Itinerarium Antonini i w karcie Peutingera. Zdaje się jednak, że nie lubowali się pięknością górskich okolic, wiele ich przegładzały się w wodach jezior, osiadały na wesołych pagórkach, chroniły się w cieniu ogrodów dolin. W Nyon, nad brzegiem Lemanu, Cezar w 56 r. p. Chr. założył pierwszą kolonię rzymską.

Później przez całe wieki aż do XVII-go stulecia, zwiedzali Szwajcaryę tylko misjonarze, wojownicy lub kupcy. Pierwsi głoszą ewangelię w Helwecey, zakładają klasztory w Saint-Maurice (302) lub w Saint-Gall (około 700: miejsca, w których osiedli się misjonarze, stają się celem pielgrzymek, jak: Beatenberg lub Einsiedeln. Drudzy niszczą ten kraj: Fryderyk Rudobrody dwukrotnie nachodzi go zbrojnie (w 1166 i 1174 r. a napady Leopolda Austriackiego i Karola Śmiałego odpiera bohaterski opór szwajcarów Z mnichami i wojownikami wszędzie idą kupcy.

Dla nich, dla pielgrzymów, dążących z Francyi, Flandryi lub Niemiec do Rzymu, zbudowano klasztory i schroniska Grand Saint-Bernard (około 859 roku). Petit Saint-Bernard (w XI-wieku), na Simplonie (przed 1235), Saint-Gothard (1331), na Grimzel (w 1479). Był to na uczynkach miłosierdzia oparty bardzo skromny początek kwitnącego dziś przemysłu turystycznego, który obecnie wzbogaca Szwajcaryę. Przemysł ten nie wywołał konkurencyi. Gdy kardynał Fryderyk Borromeo w 1632 roku wysłał księdza dla pędzenia obowiązków duchownych w kaplicy klasztoru Saint-Gothard i chciał klasztor rozszerzyć, mieszkańcy Airolo stawili opór, obawiając się, że przez to utracą część swoich dochodów. C. d. n.

Notatki.

Towarzystwo Ogólnych Ubezpieczeń Assicurazioni Generali w Tryescie którego lwowska sekcja generalna, znajduje się przy ulicy Słowackiego 1. 6. — wywołano następujący okólnik:

W sprawie ubezpieczenia kas oszczędności, banków, instytucyj finansowych, kredytowych, zaliczkowych itp. na wypadek szkody spowodowanej przez kradzież z włamaniem. Wszystkie zarządy instytucyj kredytowych w ogólności, a kas oszczędności w szczególności odczuwają troskę i potrzebę zabezpieczenia w możliwie najlepszy sposób, tak jak to istotnie jest ich obowiązkiem, ubezpieczenia mie-

nia, ich pieczy powierzono. Obowiązki temu czynią one też możliwe zadosyć, gdyż nie znajdzie dziś już instytucyi, któraby nie miała tego lub owego systemu kas ogniotrwałych. Nadto napotyka się u wielu instytucyj dalsze środki ostrożności co do biur, jak żelazne drzwi, okiennice, skarbcie i t. p. a nawet coraz częściej zaprowadzają nieustającą głą straż w lokalach kasowych.

Doświadczenie atoli uczy, że wszelkie tego rodzaju zarządzenia nie są niestety w stanie wykluczyć możliwości włamania, tak, że instytucye zawsze są narażone na nadwyrężenie swych zapasów pieniężnych przez złodzieja, a zatem na szkodę materialną zasobności swojej i swych klientów

Abv więc tę nieustanną troskę, to niebezpieczeństwo dla nagromadzonych kapitałów usunąć, a instytucyom dać opiekę przed tego rodzaju stratami, zaprowadzono w ostatnich latach i w naszej monarchii ubezpieczenie szkód spowodowanych przez włamanie się złodzieja.

Zarządcom zakładów pieniężnych dana jest zatem teraz już możność przez ubezpieczenie zapewnić swym komitentom zupełne bezpieczeństwo a nie mogą one już z tego powodu pominać tego uzupełnienia środków bezpieczeństwa, że w razie szkody zrobiłaby im klienta niewątpliwie zarzut; że nie uczyniły wszelkiego, co celem zapobieżenia stratom uczynić było możliwem. Nie jest również wykluczonem, że klienta i założyciele (gmina, powiat, udziałowcy) mogliby zarząd, a nawet osobiście członków zarządu pociągnąć do pieniężnej odpowiedzialności skoro nie można dziś zalecać włamania się za wypadek nie do zapobieżenia, gdyż można się od niego ubezpieczyć.

Ubezpieczenie takie działa nadto uspakajająco nawet w razie, jeśli włamanie nie wyrządziło znaczniejszej szkody, gdyż z chwilą gdy wypadek sam dostaje się do publicznej wiadomości jednocześnie staje się głośną wiadomością, że wszelkie straty są ubezpieczone, co natychmiast zapobiega naporowi o zwrot wkładek i depozytów. Ale nawet w razie wielkiej kradzieży i rzeczywistego t. zw. runu na instytucyę świadcza ubezpieczenie ogromne usługi, gdyż przez nie jest dotycząca instytucja istotnie w możności wszelkie żądania zwrotów odrazu zapaskozić.

Wolno zatem z naciskiem zwrócić uwagę zarządów instytucyj na doniosłą wagę ubezpieczenia wobec ciężkiej odpowiedzialności, jaka na nie spada, co załączona opinia prawnia póra bardzo wybitnego prawnika, bliżej objaśnia i uzasadnia.

Istotnie też w ciągu krótkiego czasu odkąd ten dział ubezpieczeń istnieje, ubezpieczył się w naszej monarchii i kraju, jak świadczy załączony spis, cały szereg największych i najmniejszych instytucyj, posiadających jak najlepsze i najmyślniejsze nowoczesne techniczne środki bezpieczeństwa.

Koszt takiego ubezpieczenia jest nadzwyczajnie małym i nie nieznaczącym w porównaniu z rocznym kasowym obrotem.

Wielkim instytucyom posiadającym wielkie zapasy, nie chcącym wszystkich razem ubezpieczyć, a nie chcącym również wyłączyć pewnych rodzajów zapasów, lub też utrzymującym depozyty nieznanej wartości t. zw. Safe-Deposits., może być przyznane również tak zwane: częściowe ubezpieczenie (permier risque) dające pokrycie szkody do pewnej oznaczonej wysokości. Takie ubezpieczenie rozciąga się do tej wysokości bez względu na ogólną zawartość kas i bez względu na to, którą skrynię kasową, lub jaki rodzaj wartości szkoda trafiła. Wysokość opłaty za takie ubezpieczenie podaje również załączony cennik. C. k. uprz. Assicurazioni Generali ma między swymi klientami okazały poczet urzędów, władz i pierwszorządnych zakładów pieniężnych w monarchii (patrz spis). Fundusze, którymi rozporządza (przeszło 227 milionów koron) dają jej możność zapłacenia bez zwłoki każdej szkody.

Opinia prawna co do odpowiedzialności kas oszczędności, jakoteż ich zarządów i kierowników ze względu na niebezpieczeństwo okradzenia przez włamanie.

Wkładki oszczędnościowe należą według powszechnie przyjętego prawnego zapatrywania uważać za pożyczki oprocentowane, których składający udzielają przedsiębiorstw. Potwierdza to Dr. Maksymilian Neuda w swej obszerniej pracy: »O istocie prawnej publicznych kas oszczędności«, umieszczonej w Nr. 47 pisma »Gerichtshalle« z r. 1858.

Wkładki przechodzą zatem na własność kas, a z prawem rozporządzenia nimi spada na kasy jednocześnie z ehwilą przyjęcia wkładki również i niebezpieczeństwo, tak, że szkoda wynika z włamania trafia wyłącznie kasę, gdyż ona jest — mimo okradzenia — obowiązana do zwrotu wkładów w pełnej wysokości.

Jeżeli kasa zaniedba się ubezpieczyć, znajdzie się wobec dwóch możliwości:

1. Albo kasa jest w możności mimo popełnionej kradzieży zwrócić wkładki, a wtedy ponosi ona wyłącznie szkodę, względnie wobec przysługującego jej z §§. 1009, 1012, 1295, 1297, 1298 og. ust. cyw. regresu do członków zarządu i dyrekcji ponoszący szkodę członkowie porównaj orzeczenie najwyższego Sądu z 18. czerwca 1889, (Glaser-Unger Nr. 12788).

2. Albo kasa nie jest w możności podać nawiązań zwrotów i popada w konkurs. W tym razie przysługuje zarządcy masy w interesie ogółu wierzycieli względnie samemu poszkodowanemu wierzycielom, na podstawie przytoczonych wyżej postanowień ustawy, prawo pociągnięcia do odpowiedzialności członków zarządu i dyrekcji, którzy ponoszą winę za to, że kasy nie ubezpieczyli na wypadek włamania.

Winy takiej nie możnaby zaprzeczyć, gdyż taki środek ostrożności jak ubezpieczenie przeciw włamaniu, łatwo dostępny, stosunkowo tani, ogólnie znany i powszechnie już w użyciu będący, powinien znaleźć zastosowanie ze strony zapobiegliwego i skrupulatnego zarządu.

Nawet gdyby się kontrakt lokujący oszczędnościowych chciało oceniać według zasad kontraktu składu, lub kontraktu pełnomocnictwa, które w każdym razie w drodze analogii mogą znaleźć zastosowanie, i w tym wypadku obowiązek kas, względnie ich zarządów, do ubezpieczenia się przeciw włamaniu i korzyści z tego wynikłe, są nie mniej jasne i widoczne.

W myśl §§. 958 i 961 ust. cyw. jest mianowicie zachowca obowiązany rzecz sobie powierzoną przed szkodą zabezpieczyć i starannie przechowywać, rozumie się, że nietyko jest zewnętrzne środki ostrożności, lecz w ogóle przez wszelkie możliwe i racjonalne zarządzenia, a zatem także przez ubezpieczenie, będące prosto uzupełnieniem owych zewnętrznych technicznych środków). Według §. 964 odpowiada zachowca składającemu za powstałą przez zaniedbanie należytej peczy szkodę, lecz nie za przypadek. Szkodą zaś wynika przez zaniechanie ubezpieczenia, skoro zachwca ma obowiązek powierzoną rzecz przed szkodą uszczepić i w ogóle ją starannie przechowywać, nie jest szkodą spowodowaną przez przypadek, ale przez zawinienie.

Jeśliby się zaś chciało zastosować w tym wypadku zasady kontraktu pełnomocnictwa, obowiązek kas oszczędności co do ubezpieczenia wartości przechowywanych w ich kasach, wypływa z przytoczonych już w §§. 1009, 1012, 1297 i 1298 ust. cyw.

We wszystkich tych wypadkach są także zarządcy kas oszczędności odpowiedzialni za szkodę wobec niej, względnie jej masy konkursowej na mocy tych samych ustawowych postanowień, jeśli zaniedbali postarać się o ubezpieczenie przed włamaniem.

W ten sposób udowodniono, że przy obecnym rozpowszechnieniu i dostępności takiego ubezpieczenia jest niewątpliwie obowiązkiem i niezaprzeczoną korzyścią kas

i ich zarządów, przechowywane wartości zabezpieczyć na wypadek kradzieży z włamaniem.

W obec tego, że nasze Krakowskie Tow. Wzajemnych ubezpieczeń, nie ma tego działu ubezpieczeń, zwracamy na ten okólnik uwagę wszystkich instytucji finansowych w kraju. — »Assicurazioni Generali« założone zostało w roku 1831. Kapitał akcyjny wynosi K. 10,500,000 got. wpłac K. 3,150,000 Fundusze gwarancyjne za końcem 1903 r. wyniosły przeszło 227 milionów koron.

(2) Konsulat austro-węgierski w Johannesburgu.

Uchwalony przez delegację wspólnie w Johannesburgu zamianistniejącej tam dotąd ekspozytury konsularnej — kreowanym zostanie od 1. maja b. r. Rewirem tego konsulatu będą kolonie angielskie: Transwal i Orania.

Wskazaniem byłoby dla Krajowego Związku Przemysłowego, aby, korzystając z obecnej wystawy międzynarodowej w Londynie, w której bierze udział, starał się nawiązać stosunki z eksporterami południowo-afrykańskimi bezpośrednio, a konsulat Johannesburgski mógłby mu w tym względzie przyjść z pomocą.

Jak już donosiłmy — ma być w listopadzie b. r. otwartą powszechna wystawa przemysłowa w Kapsztadzie i wedle relacji tamtejszego jeneralnego austro-węgierskiego konsulatu wyroby koszykarskie, gliniane, oraz galanterya z drzewa znajdują tam popyt z Austrii. Krajowy Związek przemysłowy z pewnością nie zaniedba sposobności ułatwienia naszym wyrobom zbytu do Południowej Afryki.

St

(2) Krakowska Spółka Tramwajowa. Walne Zgromadzenie akcyonaryuszów Spółki odbyło się w ubiegłym tygodniu,

Wedle rocznego sprawozdania Rady Nadzorczej przewidziano na liniach tramwajowych w Krakowie o 40% więcej osób, niż w roku poprzednim a to wskutek rozszerzenia sieci kolejowej.

Czysty przychód z ruchu wynosił w roku ubiegłym 427.789 kor. czyli za przebyty kilometr wozowy 47.56 hal.; w roku zaś poprzednim 312.099 kor. czyli za przebyty kilometr wozowy 57.14 hal.

Rozehody wynosiły w ubiegłym roku 261.843 kor., czyli za przebyty kilometr wozowy 29.29 hal. w roku zaś poprzednim 165.165 kor. czyli za przebyty kilometr wozowy 30.24 hal.

Wynika stąd, że uzyskana w roku ubiegłym nadwyżka 165.946 kor. przewyższa zeszlatoroczną nadwyżkę 146.933 kor. o 11%, lecz w stosunku do przebytego kilometra wozowego spadła ona z 26.90 hal. na 18.56 hal. tj. o 31%.

Przyczyna tego ustosunkowania tkwi w mniejszej rentowności wybudowanych nowych linii, które w części stanowią arterye uboczne w części zaś nawet tylko w locie są w ruchu.

Według rachunku zysków i strat wypadła na podwyższony kapitał: 3.550,000 kor. rozporządzalny czysty zysk 199.789 kor., z czego przeznaczono 159.750 kor., jako 4½% dywidendę, po 18 kor. od akcji, dalej wyznaczono 4.500 kor. jako tantiemy dla Rady nadzorczej oraz gratyfikacje dla Dyrekcji, rewii i personelu w kwocie 2050 kor., resztę zaś w części przelano do funduszu rezerwowego, w części zaś przeniesiono na rachunek roku przyszłego.

Po zatwierdzeniu bilansu i udzieleniu radzie nadzorczej absolutoryum, zgromadzenie wybrało nowy skład rady oraz uchwało wniosek zmiany statutu, dążący do tego, aby ewentualne spory między gminą a spółką nie były w przyszłości poddawane do rozstrzygnięcia Sądowi polubowemu, ale pod decyzję sądów państwowych. Wniosek ma być przedłożony radzie miejskiej jako wyraz życzeń akcyonaryuszów.

St

Przekazy pieniężne w obrocie pocztowym z Rosyą zostaną zaprowadzone od 15. kwietnia b. r. Udogodnienie to wpłynie niezawodnie na ożywienie handlu z Rosyą, gdyż dotychczasowe formalności ekspedycyjne przesyłek pieniężnych a względnie trudności w wykupywaniu czeków na banki tamtejsze zwłaszcza przy przesyłaniu drobnych kwot pieniężnych utrudniały w znacznej mierze komunikację towarową z Rosyą. Obecnie między tą ostatnią z jednej strony a Francją, Niemcami, Szwajcaryą i Austro-Węgrami stanął odnośny układ, mocą którego odnośny układ, mocą którego zostały przekazy pocztowe do wysokości 1 0 rubli. Opłata za każde 10 rubli wynosi 10 kopiejek. *St.*

Konsulat amerykański w Krakowie lub Oświęcimiu ma być przedmiotem starań krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej. Wniosek o poczynienie przez Izbę odpowiednich kroków uchwalono na ostatnim posiedzeniu motywując go potrzebą ułatwienia naszym wychodźcom do Stanów Zjednoczonych formalności paszportowych i interwencji w sprawach spadkowych. *St.*

Przekazy do Wielkiej Brytanii i Irlandyi. Od 1. marca br. można nadawać przekazy tak zwykle jak telegraficznie do Wielkiej Brytanii i Irlandyi aż do wysokości 1000 K. Opłata wynosi 25 haltery za każde 25 koron. Pochodzące zaś stamtąd przekazy mogą opiewać aż do 40 funtów szterlingów t. j. 1000 franków.

Postanowienie to ważnym jest dla całej monarchii austro-węgierskiej wraz z krajami okupowanymi.

Komisja przemysłowa. Według wyjaśnień p. Romanowicza, w zbliżonej wystawie przemysłowych szkół austriackich, która ma być u wspaniałej na wystawie światowej w St. Louis, w r. 1905 wezmą udział z naszego kraju jedynie państwowa szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem i krajowa szkoła garniearska w Kołomyżach.

Co do swirów przeznaczonych pożyczek z funduszu przemysłowego, to na wyroby ceramiczne przeznaczono 1400 koron, na intr ligatorstwo galanteryjne 3.000 koron, na wyrób sukien grubych 5.000 koron, na tkactwo ręczne 5.000 koron, na wyrób obuwia wojskowego 9.500 koron, na listwy do ram 15.000 koron, na wyrób guzików, zapinek metalowych 25.000 koron, na wyrób farb artystycznych 30.000 koron, na fabrykę wyrobów metalowych 35.000 koron, na fabrykę dachówek 40.000 K — razem 203.900 koron.

Stan krajowego funduszu przemysłowego, przedstawia się po zapadnięciu tej uchwały, jak następuje:

W dziale dochodów:	
Spodziewane wpływy do końca b. r.	270.000 koron
Kredyt w Banku krajowym	250.000 "
Razem	520.000 koron

W dziale wydatków:	
Ośm dawniejszych promes w obiegu, na kwotę	262.000 koron
11 pożyczek uchwalonych, jak powyżej	203.900 "
Razem	465.900 koron
Pozostała reszta do rozporządzenia	54.100 koron

Boryslaw Gemeinde Limited. Pod taką nazwą powstało w Londynie nowe towarzystwo z kapitałem 80.000 funtów szterlingów w akcyjach po 1 ft. szt. Celem towarzystwa jest eksploatacja wszelkiego rodzaju mineralów żywnicznych. Dyrekcję objęli pp. A. H. Syngge i T. Carr. Publicznej emisji akcji nie będzie.

Austriacki Bank dla krajów koronnych. Rada zarządcza austriackiego Banku dla krajów koronnych zatwierdziła na posiedzeniu odbytym dnia 26. lutego br. przedłożony bilans za rok 1903

Bilans wykazuje dochód brutto 9 295.618 kor., a po odciągnięciu kosztów, podatków i odpisów, czysty dochód 4.894.716 koron (włącznie z przeniesieniem zysku z 1902 roku 225.882 koron). Powyższy czysty dochód składa się z okrągłych cyfrach z następujących pozycji:

przeniesienie zysku.	256.000 koron
dochód z odsetek	5.672.000 "
dochód z prowizyj	2.673.000 "
zysk na dewizach	189.000 "
zysk na efektach i Towarz. konsorcjonal.	641.000 "
co w ogólnej sumie stanowi odsetkowanie kapitału akcyjnego 11/3 procent.	

Rachunek odsetek wykazuje w porównaniu z r. 1902 więcej o 200.000 koron, rachunek z prowizyj z sukursu bankowego i komisowego towarów więcej o 17.000 koron, natomiast zysk z rachunku konsorcjonalnego i efektów, wynika głównie ze zrealizowania różnych udziałów syndykacyjnych, obligacji i akcji, tudzież z ruchu kopalń węgla w Dąbrowie.

Rozchody, podatki i inne ciężary wynoszą 4.401.000 koron, zatem o 30.000 koron mniej, niż w roku 1902.

Odpisy wątpliwych należności w sumie 282.000 koron postąpiły wskutek oszustwa przez fałszywe weksle w filii w Pradze.

Pozostający do rozporządzenia czysty zysk wynosi 4.805.000.

Na podstawie tego wyniku, postanowiła rada zarządcza Banku dla krajów koronnych, przedłożyć zwyżczajemu walnemu zgromadzeniu, które się ma odbyć w dniu 29. marca b. r., oznaczenie dywidendy za ubiegły rok administracyjny na 20 koron za akcję, czyli 5%, następnie po wypłacie dotacji wedle statutu wyposażyć fundusz dyspozycyjny na cele emerytalne kwotą 100.000 koron, a resztę w kwocie 668.950 koron przenieść na nowy rachunek.

Towarzystwo zaliczkowe w Białej. Pod protektorem prezesa Rady powiatowej p. Łazarskiego, a w obecności delegata Banku krajowego dyrektora Sędzimira, zawiązano w Białej powiatowe Towarzystwo zaliczkowe, które ma otrzymać zastępstwo Banku krajowego na powiat biały.

Z Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego.

Wystawa przemysłowa w Samborze.

W szeregu miast galicyjskich, które organizują rozzumną i praktyczną akcję obrony krajowego wytwórstwa, przysła koleją na Sambor w większych naszych miastach podkarpackich i posiadających korzystne naturalne warunki przemysłowe, różnorodność surowców, tanie siły robocze, niewyżyskane bogactwo sił wodnych, kwestya podniesienia przemysłu musi mieć pierwszorzędne znaczenie.

Nie dziw też, że instytucja lwowska organizacja obrony przemysłu krajowego i hasło rzuczone na wiecu przemysłowym w jesieni zeszłego roku, znalazły podatny grunt w Samborze i okolicy.

Wystawa przeglądowa przemysłu krajowego otwarta w sobotę 19 z. m. w salach gimnastycznych samborskiego gimnazjum ma charakter nie tyle popisowy, nie pretenduje chęci przedstawienia stanu całej lub większej części naszej wytwórczości, lecz ma raczej charakter środka pedagogicznego, nastrojowego, ma wzbudzić w szerokich kręgach społeczeństwa silniejsze niż dotąd zainteresowanie dla rodzimych produktów.

Tą miarą trzeba też mierzyć te wystawy przeglądowe wyrobów krajowych i cenić je tak ze stanowiska interesowanego wytwórcy, jak ze stanowiska ogółu konsumentów.

Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się w obecności bardzo licznie zgromadzonego ogółu mieszkańców miasta i okolicy. Po nabożeństwach celebrowanych w kościele rz. kat. i w cerkwi, ruszył pochód do gmachu gimnazjalnego przez ulicę dekorowane flagami. Pierwszy przemówił przy otwarciu wystawy Burmistrz miasta i Prezes Komitetu Wystawy Dr. Steuermann, podnosząc znaczenie dzisiejszego odruchu ekonomicznego jaki się w całym kraju daje spostrzegać, wyrażając uznanie i podziękowanie reprezentowanym na wystawie producentom, którzy nie szczędzą ze swej strony trudu i kosztów, aby ułatwić ciężkie zadanie inicjatorów tego rodzaju wystaw. Następnie przemawiał delegat lwowskich związków przemysłowych p. Olszewski, podnosząc znaczenie wystaw przeglądowych przemysłu krajowego dla wrabiania dziwnie upośledzonej w naszym społeczeństwie ambicji wytwórczej, a dalej jako pola do rozwikłania wzajemnych pretensyj stawianych przez produc. ntów, kupców i konsumentów we wzajemnym ich codziennym st-sunku. Mowca wyraził gorące podziękowanie miejscowemu Komitetowi wystawy w ręce Przew. teg z Dr. Steuermanna i Prof. Bojarskiego za niezwykłe pracowite, gorliwe i chętne zajęcie się urządzeniem wystawy w niekoniernie sprzyjających warunkach czasu i terenu. Po tych urzędowych przemowach rozpoczęło się zwiedzanie wystawy.

Wystawa mieści się w dużej sali gimnastycznej, w dwóch pobocznych ubikacjach i w pawilonie umyślnie na ten cel wybudowanym. Dekoracja sali kilimami, portierami i t. p. z Kosowa, Łańcuta, z Tarnopola p. Mandłowej i Rosnana i br. Lipowskiej z Nowego Sącza daje całości wystawy obraz barwny i estetyczny.

Wystawa ilością okazów a jeszcze bardziej jakością i oborem ich robi wcale poważne wrażenie. Najl-pszym dowodem zainteresowania, cyfra zwiedzających w pierwszym dniu 700 w drugim 1000 osób. Oto szereg okazów i firm lwowskich reprezentowanych na wystawie: Fabryka cukrów Brandstättera i Sp., fabryka krzesel stylowych Różekiego, Szkoła sztuki stosowanej i robót ręcznych p. M. Olszewskiej (szafki secesyjne, stoleczki, lustra i teki na papiery) wyroby fabryki „Tlen“, lodownice, samowary, maszyny do palenia Feliksa Książkiewicza, przeliczne okrycia dla dzieci „Szarotki“, zabawki blaszane Göttera, tutki „Aida“ i „Promień“, fabryki Elster & Topf, gustowna kolekcja smacznych makaronów Ludwika z Bogdanówki, meble zakopañskie Szafrañskiego i Eisenbarta, skrytki ogniotrwałe, masłnice kurbowe i numeratory J. Schumana, wyroby kosmetyczne „Borason“ laboratorium Eskulapa, story i żaluzje Chrystofa, porcelana i mojolika Lewickiego, mydła, świece i inne wyroby Friedrichów, wyroby rytownicze i metalowe Schapiry G. Syna, a wreszcie jak cacko wykończony i zapraszający do przejażdżki wózek na resorach fabryki Str-mengera. Po za wymienionimi firmami lwowskimi nadesłali na wystawę: Rappaport Löwentäl i Gans z Przemysła bielźnią męską, Alfred Söhnel z Myślenie serdaki i kolekcję własnego wydawnictwa kart pocztowych, szkoła koszykarska w Dynowie meble, kufry, Pasiecznik ze Strjya wyroby białoskórnicze, Marcin Brzęk z Błażowej wyroby tkackie wełniane i jódienne, szkoła koszykarska w Żurawnie nadzwyczaj gustowne meble. Towarzy-two powrócnice w Radymnie swoje znane z dobroci wyroby, p. Tymkoc z Moćcisł dokonale buliony, F. Nach z Buczeza krawaty, Towarzystwo kap-łuszników z Myślenie i N. Schenckelbach ze Stanisławowa pierwsze kapelusze pojedyncze drugi kapelusze nie ustępujące w niczem Habigom z Plessom, Jan Pijmya z Jaworowa, wyroby toczone fabryka „H-lios“ czernidło, M. Mahler w Nowym Sączu krochmal brylantowy, farbki do bielźni, wszystkie zakupione przed wystaniem na wystawę fabryka pierników F. Datki ze Strjya wystawiła bardzo ładne i smaczne wyroby, szkoła koronkarska w Jaworowie pracownia serdaków p. J. Moireau z Orypowa, Związek hafciarek w Małowie koszy-

karna Karola Hauswolda w Stanisławowie, J. Maksymowicza w Olszaney, Tow. tkackie w Komarnie dały bardzo piękne okazy.

Osobne więkzse kolekcje urządziły następujący firmy: Dwór Łąpszyn (buliony, paszety, kanazy, półgąski, pierniki, szynki, bardzo gustowne mebelki wywalone roboty p. Kopyszyńskiej z Potur) Towarzystwo liturgiczno-go handlu „Riznyca“ w Samborze (paramenty, brzozy, świeczniki, szaty liturgiczne i t. p.) fabryka sukna Lan-kosza & Zajązka w Kutach, pracownia brzoźwnicza J. A. Jurkiewiczów w Samborze (brzozy, świeczniki, wyroby galanteryjne) młyn amerykański w Czukwi, różne mabrne towary, zarząd dóbr w Rojtarowicach (sukna, koce ubrania myśliwskie, buty do polowania) zakład koszykarski hr. Komorowski-go w Siewierowicach Staranien gorliwem hr. Felcyi Skarbkowej z S. Wiszni urządzony osobny pawilonik wyrobów koszykarskich, gospodarskich, tkackich i guzikarskich z okolie Rudek wypadł bardzo gustownie i poważnie. Liwiński ze Stanisławowa wystawił powozy, Föhlich z N. Sącza plugi S. Pierie z Turki młynki, G-rtler z Krakowa żarna kurbowe.

Z miejscowych samborskich producentów wzięli udział jeszcze: wędlinarnia Włodarczyka, introligatornia Leopolda Miehny, fabryka maszyn i narzędzi Kostrzewskiego (żawki ogrodowe, pompy, sikawki, plugi) pracownia obwóia Ł. Bała i Józefa Segeta, blacharnia Józefa Domosławskiego; bardzo ładnie przedstawiają się wyroby krawciarzani i guzikarni Tow. „Pomocy przemysłowej“ brzoźwniczej (pod kierunkiem niez-bordowaujej p. Borzykowskiej) wyroby bibułkowe i kartonowe fabryki „Noris“ Bałdowskiego z Krakowa, wyroby żelazne fabryki Gorczyckiej z Krakowa (łózka siatki i galanterja żelazna). Kupiec Wi-senberg z Sambora dał przykład godny naśladowania i wystawił kolekcję towarów krajowych utrzymywanych u siebie na składzie, papiery listowe Niemojowski-go, ołwki Majewskiego, pióra zeszyty, tutki, farby karty widokowe itp. Bardzo ciekawą kolekcją starych polskich fajansów z Siedlisł, Potylicza, Glińska, porcelany z Korea i Baranówki wystawił amator i właściciel bardzo pięknych zbiorów muzealnych p. Wierczak z Sambora.

Wystawa potrwa do pierwszych dni kwietnia, w tych dniach przyjeżdża do Sambora wycieczka techników ze Lwowa, za przykładem ich powinny pójść inne koła mieszkańców okolicznych miast i stolicy, bo wystawa warta zwiedzenia.

Program i Regulamin jarmarku wyrobów krajowych na placu powystawowym we Lwowie projektowanego w r. 1904 przez Towarzystwo „Oszczędności Kobiet“.

Na cele Jarmarku, który trwać będzie od 15. czerwca do 15. lipca zajętym zostanie wielki pawilon sztuki inne pawilony boczne i teren parku powystawowego stosownie do zezwolenia uzyskanego od Rady król. stol. m. Lwowa

Cel m jarmarku ma być raz do roku zgromadzenie w stosownej porze artykułów wytwórczości krajowej w systematyczną barwną całość dla ułatwienia ich szerszego zbytu i dla lepszego uświadomienia szerokiej warstwa ludności miasta i kraju o wartości handlowej i użytkowej krajowych towarów, a wreszcie rozbudzanie większego zainteresowania ogółu dla spraw naszego przemysłu i handlu i informowania szerokiej warstw społeczeństwa o każ-dorocznym stanie naszego przemysłu.

W jarmarkach winny wziąć udział przedewszystkiem działy produkcji codziennego powszechnego użytku tak z działy spożywczego jak i użytko-

wego ze ścisłym i bezwarunkowym wykluczeniem towarów pochodzenia zagranicznego.

Wyjątek stanowią wyroby przemysłu polskiego z innych dzielnic Polski i wyroby przemysłowców naszych osiadłych za granicą.

Z zasady zastępstwo handlowe przedmiotów i towarów zgłoszonych i nadesłanych na Jarmark, dalej urządzenie kolejeży towaru, dozór nad nimi i t. p. należy do każdego producenta chcącego wziąć udział w Jarmarku.

Przydyum Jarmarku pozostawia się do osądzenia i do decyzji czy i w jakiej formie od powyższej zasady mogą być dopuszczone wyjątki — z powodów na uwzględnienie zasługujących.

Celem uniknięcia zarzutu, że instytucja Jarmarku wyrobów krajowych jest szkodliwą dla interesów sfer kupieckich uważa się nietylko za dopuszczalne, ale za bardzo pożądane, aby zastępstwo handlowe zgłoszonych na Jarmark towarów i urządzenie szczegółowych ich kolejeży, pawilonów i t. p. spoczywało w rękach kupców i to przedewszystkiem lwowskich.

Kupiec, który chce urządzić wystawę szczególną pewnego towaru — musi się wykazać zezwoleniem odnośnego producenta, o ile ta specjalna ekspozycja ma być wystawioną pod firmą producenta.

Towar zgłoszony i nadesłany na Jarmark ma być towarem dobrej jakości, a ceny tegoż nie mogą być wyższe od zwykłych cen targowych tego towaru (en detail) w mieście Lwowie.

O obydwu powyższych warunkach decyduje Komitet Jarmarku.

Oprócz sprzedaży i wystawy towarów i okazów przez myślu krajowego wchodzić będą w zakres urządzenia Jarmarku zastosowane do okoliczności atrakcyjne zabawy, gry i pouczające rozrywki jak koncerty, odczyty, zabawy ludowe, panoramy i festyny.

Każdy wystawca, czy producent czy kupiec odpłaca za prawowicie udziału z towarem swoim w Jarmarku do Kasy Komitetu.

Oplaty za miejsce

1. Za miejsce w pawilonach zakrytych i zamkniętych:
za 1 m² — 4 od 1 m² 5 K.
" 5 " — 10 " " " 4 " "
" 11 " i wyżej " " " 3 "

(W cenie tej liczy się dostarczenie prostych stołów bez pokrycia w rozmiarach odpowiadających zamówionej i zapłaconej powierzchni). 2. Za miejsce pod gołem niebem pod stragan, namioty, prowizoryczne pawilony lub inne odrębne urządzenia, tudzież za miejsce pod towar na ziemi rozłożony.

- za 1 m² — 4 od od 1 m² 3 K
" 5 " — 10 " " " " 2 "
" 11 " i wyżej " " " 1 " 50 h.

ad 1 i 2. Asurakcja wystawionych przedmiotów od ognia nie jest w tej cenie liczona i skuteczna się ją na żądanie wystawcy i na tegoż koszt — za zwrotem rzeczywiście poniesionej opłaty.

Prowizya od sprzedanego towaru.

1). Prowizya od sprzedanego na Jarmarku przez wystawcę osobiście lub przez zastępcę, albo przez organa Komitetu towaru en gros i en detail w wysokości 10%/o dziesięć od sta od ceny towaru brutto.

2). Prowizya ta płatną jest bez względu czy sprzedany towar znajdował się na wystawie i został tamże wydany kupującemu, czy też przyjął nań wystawca zamówienie zadatkowane.

3). Dla obliczenia i skontrolowania tej prowizyi winien każdy wystawca przedłożyć Komitetowi Jarmarku

po wprowadzeniu towaru dokładny spis swych towarów i prowadzić przez cały czas pod kontrolą Komitetu wykaz sprzedaży i wykaz cen brutto.

Prowizya jest płatną codziennie przed zamknięciem Jarmarku.

W razie nieuiszczenia prowizyi lub niepoddania się kontroli, odnośny wystawca ulega wykluczeniu z Jarmarku.

e) Za wszelką inną pomoc dla wystawy dostarczoną, za materiały, za dekorację i t. p. płaci wystawca podług osobnej z Komitetem zawartej umowy.

Wstęp do pawilonów zostających pod zarządem Komitetu Jarmarku kosztuje w powszechny dzień i w niedzielę i święta 10 h. od osoby.

Karty abonamentowe dla 1 osoby na cały czas Jarmarku 1 K.

Komitet Jarmarku ma prawo ustanawiać nadto osobne opłaty wstępu na koncerty, festyny i inne szczególne urządzenia zabaw i rozrywek.

Ewentualny czysty dochód przeznaczają się na rzecz akcji obrony i poparcia przemysłu krajowego, a w szczególności na rzecz istniejących Towarzystw „Pomocy Przemysłowej”.

Rozdział s.b.wenicy należy do Komitetu Jarmarku.

Sekcja techniczna przy Lwowskim Komitecie Wystawy metalowej.

Obrazem pracy konkretnej na polu ochrony naszego przemysłu ma być zapowiedziana pod koniec sierpnia b. r. pierwsza krajowa Wystawa wyrobów metalowych w Krakowie. Wschodnia część kraju, jakkolwiek z powodu odległości od miejsca Wystawy w nierównie gorszym znajduje się położeniu niż Galicya zachodnia, nie chce pozostać w tyle za drugimi. Pragniemy Wystawę tę wyzyskać obficie dla dobra i rozwoju naszego miejscowego przemysłu. Środków ku temu wielką następuje się ilość — pod jednym jednakże warunkiem. Wszyscy przemysłowcy metalowi wschodniej części kraju muszą się zorganizować i połączyć w kierunku dobrego wykonania swych wyrobów wogóle, a okazów wystawowych w szczególności.

Sekcja techniczna przy Lwowskim Komitecie Wystawy metalowej, złożona z zawodowych techników i ludzi artystycznie wyrobionych podjęła się bezinteresownie pośrednictwa pomiędzy przemysłowcami wschodniej części kraju, a Komitelem Wystawy. Osobne siły techniczno-rysownicze pod okiem ludzi fachowych sporządzają każdemu wystawcy na żądanie rysunki i plany i udzielają potrzebnych wskazówek. Poza tem Sekcja techniczna bada tariffy przewozowe i stara się o obniżenie fra-chtu kolejowego zarówno, jak kosztów, spedycyjnych: doбира miejsce, stosowne do rodzaju okazów wystawowych na placu Wystawy. Nie można dość zachęcać przemysłowców metalowych wschodniej części kraju do współzawodnictwa na terenie krakowskiej Wystawy i można wyrazić nadzieję, że Wystawę metalową w Krakowie obficie wyzyskać będą umieli dla dobra i rozwoju przemysłu.

Zarząd towarzystwa „Pomocy przemysłowej” w Gieszanowie, wydał następującą odezwę:

Polityka handlowa państw wytworzyła takie warunki ekonomiczne, że kraj o czysto rolniczym charakterze, chociaż nawet bogato z natury uposażony jak nasz, musi się doczekać zupełnej ruiny materialnej, jeżeli nie dotrzyma kroku innym, uprzemysłowionym już krajom. A dlaczego? Prócz chleba, który kraj nasz czem raz mniej produkuje, ludność cała potrzebuje codziennie niezliczoną ilość, najmniejszych artykułów, a ponieważ te artykuły są konieczne i niezbędne do codziennego naszego życia, my zaś ich w kraju nie mamy, musimy artykuły te sprowadzać z innych krajów i płacić za nie tyle, ile od nas żądają. Tym sposobem miliony rok rocznie wydajemy za granicę, naszego kraju, które do nas nigdy nie wracają, a my skutkiem tego o te miliony jesteśmy biedniejsi co roku. Roz-

chodzi się więc o to, by te miliony uwięzić w kraju, by to, co na życie wydać musimy, pozostało u nas, a nie szło do kieszeni naszych wrogów, którzy wydarłszy od nas ostatni grosz dają nam towar lechy, wyłącznie dla Galicji wyrabiany, a tem samem drogi. Społeczeństwo nasze zrozumiało niebezpieczeństwo nam w tym względzie grożące, a oddając się już od kilku dziesiątek lat sumiennej pracy organicznej, rzuciło w ostatnich czasach hasło uprzemysłowienia kraju. I nie bardziej na czasie, jak właśnie wyciężona praca wszystkich w tym kierunku. Cały kraj nasz zaroił się w krótkim czasie od współpracowników na tej niwie społecznej, wszystko co szlachetne, wszystkie, którym dobro ludności naszego biednego kraju, bez względu na narodowość i religię na sercu leży, gamą się pod sztandar, na którym jasniejsze hasło: »ekonomiczne odrodzenie kraju«. Holdując temu hasłu, obywatele miasta Cieszanowa zawiązali Towarzystwo »Pomocy przemysłowej«, a odnośnie statutu zatwierdziło już Wysokie e. k. Namiestnictwo we Lwowie reskryptem z dnia 24. stycznia 1904. r. L. 9038. Wybrany na Walnem Zgromadzeniu członków w dniu 6. marca 1904. roku Zarząd, — rozpoczyna w Imię Boże to dzieło zbożne, a świadom trudów i zadania zwraca się do całej ludności powiatu Cieszanowskiego z prośbą o poparcie go w jego usiłowaniach i pracy. Niech każdy bez względu na swoje przekonanie narodowe i religijne przystępuje do tego towarzystwa, niech każdy pomny swych obowiązków obywatelskich, kupuje tylko wyroby krajowe, a da Bóg, jeżeli nie my, to dzieci nasze zbierać będą obfite plony naszej wspólnej pracy. Nie zapominajmy, że chwila obecna stanowi w rozwoju ekonomicznym naszego kraju epokę najwyższej doniosłości, że nie wyzyskanie tej chwili, może przyprowadzić nasz biedny kraj do kresu nędzy, z której nie nas już nie uratuje.

Ruchliwy ten Zarząd nadto uchwalił:

1) wezwać wszystkich kupców zamieszkałych w Cieszanowie i w innych miejscowościach należących do okręgu e. k. Sądu powiatowego w Cieszanowie, by w sklepach swoich utrzymywali na składzie jedynie tylko i wyłącznie wyroby przemysłu krajowego,

2) przekonywać się przez częste zwiędzanie sklepów o ile kupcy wezwaniu temu zadość czynią.

3) tych kupców, którzyby wyrobów przemysłu krajowego na składzie u siebie nie utrzymywali, lub którzyby w jakikolwiek bądź sposób zamierzali uchylić się od uprawnienia Zarządu kontrolowania sklepów, bojkotować, ogłaszając ich firmy plakatami i w dziennikach.

W razie oporności kupców Zarząd Towarzystwa »Pomocy przemysłowej« w Cieszanowie, chwyci się wszelkich ustawami dozwolonych środków, dążących do rozpowszechniania wyrobów przemysłu krajowego w tym powiecie.

W sprawie Skorowidza przemysłowo-handlowego biura reklamy w Krakowie. Instruktor sto. u.

rzyszeń przemysłowych z rami-nia e. k. Ministerstwa handlu dla okręgu krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej wysłał do Prełożeniów stowarzyszeń przemysłowych odezwę, w której zwraca uwagę na potrzebę takiego wydawnictwa i na k-rzyseł, jakie ono naszemu przemysłowi oddać może. Skorowidz, jak wiadomo wyjdzie w 30.000 tysiącach egzemplarzy. Jest to nakład który pochłonąć musi znaczne koszty, samo bowiem zebranie i uporządkowanie materiałów wymaga dłuższego czasu i żmudnej pracy. Biuro reklamy podjęło się tego wydawnictwa w pozyczony potrzeby zaznajomienie i zainteresowanie jak najszerszych kół społeczeństwa z tem, co się u nas w kraju wyrabia, tudzież w których sklepach można nabyć wyroby krajowe. Biuro reklamy nie jest przedsiębiorstwem, (obliczając nam pracę swą na zyski i rozporządza bardzo skromnymi środkami. Nie może też łożyć na wydanie Skorowidza, a do pokrycia kosztów wydawnictwa muszą przyczynić się wszyscy ci, którym dobro przemysłu rodzimego nie jest objętne, a przedewszystkiem przemysłowcy i kupcy, bo oni najbliższe korzyści odnieść z wydawnictwa mogą. J-sto z tego względu konieczne, że Skorowidz, który stanowić będzie pokazną książkę będzie musiał być rozdawany w znacznej części za darmo albo po cenie kilkunastu centów pozbywany. Tymczasem zdarza się, że ni-kilku przemysłowcy, a szczególnie kupcy nie dość jasno rozumieją cel i intencję wydawnictwa i traktują je jako rodzaj przedsiębiorstwa, co utrudnia pracę wydawnictwa a nawet przysparza kosztów. Może ta notatka posłuży do wyjaśnienia rzeczy, do zrozumienia, że skorowidz ma być wyrazem z solidaryzowania się wszystkich warstw, a przedewszystkiem wszystkich na polu przemysłem i handlowem pracujących pod sztandarem idea uprzemysłowienia kraju.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:

Jan Kazimierz Zieliński.

Do ulokowania

K 100.000

na 4 1/2 % książeczki powiatowych lub miejskich kas oszczędności. Zgłoszenia przyjmuje Związek.

PREMIOWANA SPÓŁKA PSZCZELARSKA W BRZEŻANACH

wysła za zaliczką franko i z opakowaniem

Miód do jedzenia: 5 kg	6 koron
Miód do picia: 5 kg.	4 ..
Sortyment nasion kwiatowych (10 gatunków)	2 ..

Nasiona ogrodowe według zamówień.

Zarząd Spółki pszczelarskiej.

Taniść i wygoda!

Oszczędność czasu i zdrowia!

Telefon w każdym domu samemu sobie urządzić można!

Kompletny garnitur złożony: a) z głównego eleg. mikrofonu z kontaktem guzikiem lub gruszką; b) takiegoż dla służby z rozetką i 1 1/2 m. kabla; c) przepisu i wzoru do własnoręcznego urządzenia telefonicznego przy zwykłym drzewku elektrycznym.

za 9 zlr.

wysła za zaliczeniem do każdej stacyi pocztowej w dobrym opakowaniu franko:

Biurowo elektrotechniczne, Kraków, ul. Sławkowska 1.

WYRÓB KRAJOWY!

Proszę tylko żądać mydła

Munka z „nosorożcem lub „kosą“

wyrzbu

PIERWSZEJ GALIC. PAROWEJ FABRYKI MYDŁA I ŚWIEC

SZYMONA MUNKKA

W ŻYWCU.

(ZAŁOŻONEJ W R. 1848).

Kto używa jędrnego mydła z „nosorożcem“ lub „kosą“ ten wiele oszczędza.

Próbki i cenniki darmo!

Powozy — wózki — faetony — sanie

jak najbardziej eleganckie, praktyczne w cenie przystępnej

poleca największa fabryka krajowa oznaczona pierwszą nagrodą na wystawie przeglądowej w Brzeżanach

Władysława Siwińskiego w Stanisławowie.

Cenniki na żądanie wysyłam bezpłatnie.

Szczotki

do zamiatania ręczne i na drażek, do ścian i sufitów, do portier, kominów, froterowania, bielienia, obuwia, szurowania koni, sukien, zębów, paznogi, uszów, włosów.

Grzebień z rogu bawolego - -
- - kauczukowe rzadkie i gęste.

Miotły, Miotelki, Piórka, Trzepakzki i Gąbki.

Największy skład u

Alojzego Hübnera

Lwów. Rynek 38.

PAROWA FABRYKA

mydła i mydełek toaletowych

pod firmą

STANISŁAW ROŻNOWSKI

W KRAKOWIE

założona w roku 1874

poleca swoje znane z dobroci

MYDŁA DO PRANIA

specyalne gatunki

zaopatrzone firmą i markami ochronnemi jak :

Mydło z syreną

Mydło z krakusem

Mydło karawanowe

Nazwy i znaki tych mydeł prawnie zastrzeżone.

Wielki wybór

Mydełek toaletowych

wyrabianych na sposób francuski.

Jako nowość w kraju

Proszek mydlany

z syreną

już w całym świecie zaprowadzony i używany z najlepszym skutkiem.

Dr. K. Ostaszewski-Barański
Z krainy stu wysp

Wrażenia z wycieczki po Dalmacyi i jej wyspach.
 KARTA TYTUŁOWA wykonana przez artystę-malarza p. M. Harasimowicza.
 Lwów 1902. Nakładem drukarni M. Schmidta i Sp.
 Główny skład w księgarni H. Altenberga, Lwów pl. Maryański.

WSZELKIE KUPONY

wylocowane papiery wartościowe
 wypłaca bez potrącenia prowizyi i kosztów

Kantor wymiany

c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego

Banku hipotecznego

Kantor wymiany

c. k. uprzyw. galicyjskiego akcyjnego

BANKU HIPOTECZNEGO

kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety

po najdokładniejszym kursie dziennym, nie licząc żadnej prowizyi.

Story
i Żaluzye

Tapety najnowsze okazy
 wielki wybór

MAGAZYN

A. KRZYSZTOFOWICZ

Lwów, Hotel George'a.

Wzory wyśełam franko.

Dwór Łapszyn

poczta Brzeżany.

WYROBY

KAZIMIERY MATCZYŃSKIEJ

BULION oznaczony medalami, z własnego drobia i zwierzyzny
 rozbierany chemicznie przez Dr. Radlowskiego
 i polecony przez lekarzy najpoważniejszych tu i za granicą jako
 pożywny i przeznaczony dla chorych po 10 Kor., 12 Kor., 15 Kor. za
 kilo. **Z samego drobia i zwierzyzny (dla chorych) po 20 Kor. za kilo.**

KOCY
 na konie wielkane
 sztafa 13 Kor.

KWIATY
 Nasiona GWAROGOWAN., In-
 kity, krwawy zimotrwał, zil-
 czne najtaniej

Szparagi do 20. maja po 1 K. 50 h. kl. Później 5 kl. paczka 4 K. 80 h

Fiance szparagów olbrzymich 3 letnie 2 K. 40 h.,
 roczne 1 K. 20 h. za 100 sztuk.

Od 1 Października PASZTET
 STASSBURSKI 3 Kor. funt,
 z truflami 4 Kor. funt.

PÓLGĄSKA LITEWSKIE
 kilo 3 Kor. 50 hl.

BRYNDZA GÓRSKA, 5 kilo 4 kor. 56 hl. od 1. maja do 1. paździer

Szynki westfalskie
 w pęcherzu po 3 Kor. 90 hl.
 za kilo.

Rozmaite pierniki
 po różnych cenach najtańszych
 bez konkurencyi.

„Przysmak łapszyński“

gatunek chleba tyrolskiego, pikantna przekąska do wódki, paczka
 1 Kor. 50 hl.

OWOCY KANDYZOWANE
 po 4 Kor. kilo w pudełkach
 po 1 i 2 Kor.

Za poprzedniem porozumie-
 niem można dostać drobia tu-
 cznego.

Herbatniki domowej roboty z świeżych jaj i masła z najlepszego
 materiału bardzo dobre w 20 ga'unkach, 70 szt. 1. Kr. 20 hl.

HERBATA CHIŃSKO-ROSYJSKA, zbiór majowy: „SUCHONG“ od
 4,80 do 7,50 „CONGO“ od kor. 3,80
 do 7,50 za pół kilogr. Otruchy herbaciane najprzędniejsze, funt od
 kor. 2,40 do kor. 3,60.

KIEŁBASA polska sucha, kigr. 2. korony.

Popierajmy przemysł krajowy, kupujcie tylko u swoich!

Cenniki na żądanie opłatnie

W c. k. rządowo uprawnymym

Zakładzie wojskowo-naukowym

emeryt. rotmistrza **Adolfa Kornbergera w Krakowie,**

rozpoczynają się nowe kursa **przygotowawcze** wstępne i główne do egzaminu kwalifikacyjnego dla
jednoroocznej służby wojskowej

(Intelligenzprüfung)

w dniu 1. lutego i 1. września każdego roku.

Wytrawne siły nauczycielskie, znakomite rezultaty egzaminacyjne, tania nauka, wygodny Pensjonat, zaopie-
 trzony w ilustrowane pisma w różnych językach, oraz w dzienniki, fortepian, gry towarzyskie i t. d. staranna
 opieka rodzicielska, oszczędny nadzór lekarski, własna łazienka i t. p. nadają Instytutowi znaną pierwszorzę-
 dnego Zakładu.

Zakład wojskowo-naukowy w Krakowie przygotowuje kandydatów posiadających wymagane kwalifikacye, również
 do bezpośredniego egzaminu kadeckiego, bez potrzeby poprzedniego uczeźniania do jakiegokolwiek bądź szkoły
 wojskowej, jak niemniej przygotowuje do wszelkich innych egzaminów wojskowych. Dokładnych wyjaśnień
 udziela Dyrekcya Zakładu przy ulicy Siachowskiego 1. 15. Wille Wanda.

Z tym Zakładem połączone jest Biuro informacyjne dla wszelkich spraw wojskowych, koncesyonowane przez
 c. k. Władze wojskowe i cywilne.

Biurow Redakcyi i Administracji, ul. Kopernika 7 parter.

Przedpłata wynosi:

kwartał K. 3-
półrocznie „ 5-
rocznie „ 10-

Numer poszczególny kosztuje 1 koronę

OGŁOSZENIA.

1 str. 100 K. 1/2 str. 60 K.
1/4 str. 35 K., 1/8 str. 20 K.
1/16 str. 12 K.

DOBROBYT

PRZEDPŁATE
przyjmują: we Lwowie: Administracja „Dobrobytu” ul. Kopernika 7 i biuro Sokolowskiej Pasaż Hausmana; we Wiedniu: Haasenstein & Vogler (Otto Mass) Wahlfischgasse 10. — Rudolf Mosse Seilerstätte 2 A. Adolf Ohulawski VI Getreidemarkt 12.

Czasopismo ekonomiczne, pod redakcją J. K. ZIELIŃSKIEGO.

**Organ Związku Galicyjskich Kas Oszczędności
i „Centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego“.**

Wychodzi 5. 15. i 25 każdego miesiąca.

DOM BANKOWY

Kantor wymiany

SOKAL & LILIEN

kupuje i sprzedaje wszelkie papiery wartościowe i waluty zagraniczne po możliwie najskrupulatniejszych kursach, uskutecznia pod takimi samymi warunkami wszelkie **zlecenia giełdowe** zarówno na giełdzie wiedeńskiej jak i na giełdach zagranicznych, **wypłaca wszelkie kupony** możliwie bez potrącenia jaskiekolwiek prowizyi inkasowej.

INCASSO

wekli i przekazów na wszystkie miejsca w kraju i zagranicą przyjmują

SOKAL & LILIEN

Dom bankowy i kantor wymiany.

Zlecenia z prowincyi załatwiamy odwrotną pocztą.

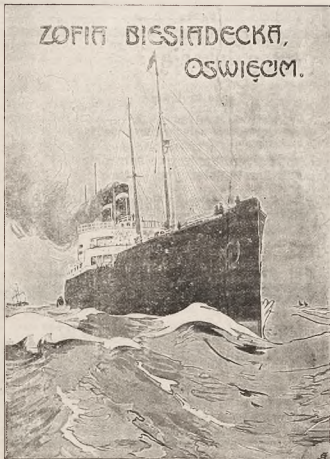
PRZEKAZY

na Paryż, Londyn, Berlin i inne miejsca zagraniczne wystawiają

SOKAL & LILIEN

Zlecenia z prowincyi wykonujemy odwrotną pocztą.

ZOFIA BIESIĄDECKA,
OSWIĘCIM.

Przez Wysokie c. k. Namiestnictwo koncesyonowane

Biurow podróży

Zofii - - - - -

- - - - Biesiadeckiej

Oświęcim (Dworzec)

sprzedaje bilety okrętowe I. II. i III. klasy do AMERYKI dla parowców pospiesznych, oraz bilety kolejowe dla kolei amerykańskich we wszystkich kierunkach. - - - - -

Ceny ściśle wedle taryf - - -
- - - okrętowych i kolejowych.

Prospekta darmo i opłatnie.

JAN BROMILSKI

we Lwowie ul. Karola Ludwika (Grand Hotel).

**Skład papierów, przyborów do pisania i rysowania
poleca wyrobu krajowego**

Księgi buchalteryczne, najrozmaitsze z tekstem polskim, księgi kopjowe etc.

Uskutecznia księgi i druki podług podanych wzorów, papiery listowe i koperty z nagłówkami, stampila, numeratory, pieczętki papierowe, gumowe i t. p.

Ceny niższe! Stałym odbiorcom opust!

Długoletni dostawca Gal. Kasy Oszczędności i innych Instytucyi.

Dnia 18 listopada 1902 roku otwartą została we Lwowie, gmach hr. Skarbka (dawna sala sejm.)

Pierwsza w kraju

fabryka wyrobów z papieru

S. W. Niemojowskiego

Fabryka urządzona podług wzorów największych fabryk zagranicznych, wyrabia:

Koperty, papiery listowe, koronki do kredensów i t. d. — Dotychczasowy dział tutek i bibulek cygaretowych został znacznie rozszerzony.

Zwracam się z prośbą do Urzędów, Instytucyi publicznych, Stowarzyszeń, oraz do wszystkich którym rozwój przemysłu krajowego leży na sercu, by raczyli poprzeć moje przedsiębiorstwo przekonawszy się poprzednio, że wyroby moje tak do ceny, jak i jakości nie ustępują zagranicznym.

Wyroby moj. znajdują się na składzie w sklepie przy placu Maryackim l. 8. i mam nadzieję, że niezadługo znajdować się będą we wszystkich sklepach papierowych lwowskich, krakowskich i prowincjonalnych. Cenniki i wzory wysyłam odwrotnie.

S. W. Niemojowski.

Jako dobrą i pewną lokację

poleca:

4% listy hipoteczne

4½% listy hipoteczne

5% listy hipoteczne premijowane

4% listy Tow. kredyt. ziemskiego

4½% listy Banku krajowego

4% listy Banku krajowego

5% obligacje komunalne Banku krajowego

4% pożyczkę krajową

4% galicyjskie obligacje propinacyjne i wszelkie renty państwowe.

nadto poleca: Akcje galic. Towarzystwa elektrycznego. Papiery te sprzedaje i kupuje po najdokładniejszym kursie dziennym,

wszelkie kupony, wylosowane papiery wartościowe

wypłaca

bez potrącenia prowizyi lub kosztów

KANTOR WYMIANY c. k. uprzyw. gal. akc. BANKU HIPOTECZNEGO.

C. k. uprzyw. galicyjski akcyjny

Oddział depozytowy

Bank Hipoteczny

przyjmuje wkładki i wypłaca zaliczki na rachunek bieżący, przyjmuje do przechowania papiery wartościowe i udziela na takowe zaliczki.

Nadto zaprowadzono na wzór Instytucyi zagranicznych tak zwane:

Depozyty schowkowe

(Safe Deposit). Za opłatą 50 do 70 koron rocznie, depozytariusz otrzymuje w stalowej kasie pancernej schowek do wyłącznego użytku i pod własnym kluczem, gdzie bezpiecznie a dyskretnie przechowywać można swoje mienie lub ważne dokumenty. — W tym kierunku poczynił Bank hipoteczny jak najdalej idące zarządzenia. — Przepisy odnoszące się do tego rodzaju depozytów,

otrzymać można bezpłatnie w oddziale depozytowym.

Chylewski, Hrubi i Sp.

przedem

Władysław Niemeksza

**BIURO
TECHNICZNE I ZAKŁAD
INSTALACYJNY**

we Lwowie, ul. Kopernika 1. 15A.

Projektujemy i wykonujemy:
OGRZEWANIA CENTRALNE WENTYLACJE
WODOCIĄGI I KANALIZACJĘ RURÓW
ŁAZNIE, ŁAZIENKI

Wiercenie studzien i ustawianie pomp

Pralnie i susznie mechaniczne

Urządzenia gazowe wszelkich systemów

OŚWIETLENIE

Palaceów, Wili, Hoteli i całych miejscowości
gazem powietlnym

patent. naftowym światłem żarowym
„Z N I C Z”

(w miejscowości nie posiadających gazowal).

ZASTĘPSTWA:

PIERWSZEJ CZESKO-MORAWSKIEJ FA-
BRYKI MASZYN W PRADZIE.
ZAKŁADÓW ELEKTRYCZNYCH FRANCISZKA
KRZIKI W PRADZIE.
i wielu innych specjalnych fabryk.

Przyjmujemy zamówienia na:
WSZELKIE KONSTRUKCJE ŻELAZNE
MASZYNY, KOTŁY PAROWE TURBINY
WSZELKIE URZĄDZENIA MASZYNOWE
CIEPŁOWNIE
CHŁODNIE MECHANICZNE
FABRYKI ŁODU
CENTRALE ELEKTRYCZNE
GORZELNIE
FABRYKI DROŻDZY
BROWARY TARTAKI
MŁYNY ZWYKŁE I AUTOMATYCZNE, GEGIELNIE
LOKOMOBILE I MOTORY
gazowe, benzynowe, olejowe, ropne
(zawieszki i amortyzatory etc.).

TELEFON Nr. 534.
Adres telegraficzny: CHYLEWSKI LWÓW.
POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI 537011.

BIURO TECHNICZNE

F. LORD, Kraków

ul. Floryańska 55.

Telefon Nr. 230.

Skład maszyn, narzędzi i artykułów technicznych
dla wszelkich gałęzi przemysłu

Zastępstwo Austriackich Zakładów Schukertow-
skich w Wiedniu.

Instalacja elektrycznego oświetlenia i przeniesie-
nia siły, plany, kosztorysy i projekty gratis.

Dostarcza: Maszyny parowe, kotły, motory ga-
zowe i naftowe. Kamienie francuskie i krajowe.
Walce porcelanowe i stalowe Pompy i sikawki.
Węże gumowe i parciane.

Skład i wyłączna sprzedaż oryginalnych rosyjskich
olei smarowych firmy S. M. Schibaef & Co. Oliwę ma-
szynową. Tuszcz Towota. Zastępstwo firmy F. Red-
daway & Co. Ltd. dla pasów oryginalnych „Reddaway”
Pasy skórzane, parciane i gumowe. Paski do szyja
i krapony Płyty i liny gumowe i asbestowe. Przybory
do maszyn (armatury) wszelkiego rodzaju. Liny par-
ciane i druciane. Płótna i papier szmirglowy. Maźnice
i oliwarki wszelkiego rodzaju. Pokrowce nieprze-
malne. Wszelkie armatury dla urządzeń wodociągo-
wych, łaźniaków i klozetów. Dzwonki elektryczne i przy-
bory do tychże. Papier szybrowy.

43

Musiałowicz i Janik

we Lwowie ul. 3-go Maja 2.

Skład win i herbat

Pokoje do śniadań

Gorąca kuchnia

Mawior, Porter

Znakomite śledzie pocztowe

Marynaty i inne łakocie

Gabinety dla zebrań z osobnym
wejściem.

TELEFONU Nr. 369.

27

Giovanni Zuliani i Syn

pierwsza krajowa

FABRYKA WYROBÓW CEMENTOWYCH

Lwów, ul. św. Piotra 21. — Telefon nr. 658.

FILJE: Stanisławów Kraków Czerniowce
ul. Zarwaska 18. Zwierzyniec 14. Bahnhofstrasse 28.

posadzki weneckie terrazzo granito — płytki maszynowe
z cementu deseniowane do posadzek — betonowe kanały —
rury wodociągowe — sklepienia łukowe — rezerwuary i
muszle — schody — balkony — żłoby — grobowce — oz-
dobę budowlaną i wszelkie tym podobne wyroby z cementu.
Kosztorysy, cenniki i wzory na żądanie bezpłatnie. Łaska-
we zamówienia miejscowe i z prowincji skutecznymi naj-
staranniej, wzorowo i trwale po cenach umiarkowanych.

Cegielnia parowa i fabryka wyrobów
glinianych

„KAROL”

w Polance-Karol

(Przystanek kolei, koło Krosna).

poleca swoje wyroby:

Rurki drenarskie, dachówki czerwona i czarna,
cegłę formową etc. w wielkich ilościach i do-
borowej jakości.

Międzynarodowe Towarzystwo wzajemnej Korepondencyi

Amsterdam (Holandya)

skrzynka do listów 485.

Sankcyonowane dekretem królewskim z dnia 19. czerwca 1899 i z dnia 4. czerwca 1902.

Towarzystwo to umożliwia swoim Członkom (panom i panom) wzajemną korespondencyę we wszystkich krajach kuli ziemskiej—w celu rozrywki, ćwiczenia się w językach różnych, wszelkich informacji, w celach literackich i artystycznych, ect. W razie podróży, członkowie gotowi są do wszelkich wyjaśnień i ułatwień.

Wkładka roczna tylko 6 K.

Statuty i prospekty Towarzystwa otrzymać można na żądanie od sekretarza (Amsterdam. Box. 485).

Korespondencyę w języku francuskim, niemieckim i angielskim.

Rok założenia 1782.

Ces. król. uprzyw.

rafinerya spirytusu
fabryka najprzedniejszych likierów, prawdziwych polskich wódek, rosolisów i rumów

J. A. Baczewski

we Lwowie

c. k. nadworny dostawca

poleca

slynne z dobroci prawdziwe polskie żytnie wódki, likiery i rozolisy.

Spirytus na nalewki

pierwszej próby najlepszej jakości.

„Esprit de vin Marque d'or“

Wysyłka w 5 kg. skrzynkach ewentualnie blaszankach pocztą.

Cenniki na żądanie oplatnie.

Handel założony w roku 1789.

Fryderyk Schubath i Sp.

Lwów, Rynek liczbą 45.

poleca:

HERBATY

czarne aromatyczne silnie naciągające

Congo Nr. 0	1/2 kg. K.	3 20
„ 1	„	3 80
Souchong Nr. 2	„	4 60
Majowa znakomita	„	6—
Kaiser cesarska	„	8—
Najlepsze okrucy herbat 1/2 kg. K. 3—, 3 60 i 4 60		

KAWY

znakomite w smaku aromatyczne

Gwatemala Nr. 5	1/2 kg. K.	1 50
Ceylon dobra Nr. 4	„	2—
„ gruba „ 3	„	2 08
„ przednia Nr. 2	„	2 16
„ najprzedniejsza Nr. 1	„	2 24
„ perłowa	„	2 16
Złota Jawa	„	2 16
Mocca arabska	„	2 16

Jedyna w kraju

Fabryka świec i blichownia wosku.

Świece kościelne woskowe i stearynowe.

Główny skład kwiatów kościelnych.

-- Cenniki szczegółowe na żądanie. --

WYROBY TKACKIE

z najlepszego przedziwa jak najstaranniej wykonane jakoto:

Płótna białe zwykłej i prześcieradłowej szerokości

Dymy, Droliszki, Ręczniki, Chusteczki do nosa, Ścierki, Obrusy, Serwety, Barchany, Flanele, Szwajtry, Pióciénka kolorowe na fartuszki, sukienki, bluzki i t. p.

poleca po cenach umiarkowanych

Tkalnica płócien i Skład wysyłkowy

Michała Miesowicza

w Korzynie obok Krosna

Ktokolwiek zażąda otrzyma franko cennik i wszelkie mo. złwe próbki towarów.

Marka ochronna: Kotwica.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtera Apteki w Pradze,

uznane powszechnie jako najdoskonalsze bóle usmierzające nacieranie, jest w wszystkich aptekach po cenie 80 szel., Kr. 1.40 i po 2 Kr. do nabycia.

Przy kupnie tego wszędzie ulubionego środka domowego należy przyjmować tylko oryginalne butelki w pudełkach z naszą marką ochronną „kotwica“ z apteki Richtera, wtenczas można być pewnym, że się otrzymało preparat prawdziwy.

• Apteka Richtera pod „złotym lwem“ w Pradze, 1. ulica E. z. 5

Browar Jana Götza w Okocimie

założony w roku 1845

PIWO JASNE - - -
- - MARCOWE

PIWO JASNE - - -
EKSPORTOWE

PIWO JASNE - - -
- - - - LEŻAK

PIWO CZARNE - -
- - - - BOK

Składy i zastępstwa we wszystkich większych miastach i prowincjach.

Piwo butelkowe eksportowe i bok, „pasteryzowane“, a więc dające się bardzo długo przechowywać, wysłała browar także wprost skrzynkami po 50 i 25 flaszek

Ústřední banka českých spořitelén Bank Centralny czecheskich Kas Oszczédnošci.

Konto żyrowe banku austro-węgiersk. Adres dla telegr.: „Sporobanka. Praga“.

Konto Kasy Oszczédnošci 835.312. Telefon nr. 3081.

Rozpoczął swą działalność z dniem 1 września 1903.

Cel banku: (§ 5 statutów)

- Nabywanie pretensyj hipotecznych Kas Oszczédnošci;
- Wydawanie listów zastawnych na tego rodzaju nabyte pretensje hipoteczne.
- udzielanie pożyczek radom powiatowym, gminnym i korporacjom uprawnionym do pobierania dodatków do podatków, o ile ich dochody dają gwarancję dla kapitału i odsetek;
- wydawanie listów zastawnych, losujących się w przeciągu 50 lat na tego rodzaju udzielone pożyczki;
- udzielanie pożyczek w gotówce na dobra ziemskie aż do wysokości dającej pewność pupilarną;
- nabywanie nieruchomości na cele towarzyszące, jakoteż w drodze egzekucji na pokrycie należności;

Od 1. września począwszy

przyjmujemy także władki prywatne, a mianowicie w myśl statutów do 6 milionów koron i oprocentujemy je:

Kwity kasowe		Książeczki wkładowe	
3 1/2%	wypowiedzenie 8 dniowe	3 1/2%	wypowiedz. 60 dniowe
3 1/2%	30 "	3 1/2%	30 "
3 1/2%	60 "	4%	180 "

Eskomt weksli instytucji finansowych

jak najtaniej.

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych.

Pożyczki

na papiery wartościowe za niskim procentem bez doliczenia prowizji i kosztów administracji.

Wkładki pieniężne

Instytucji finansowych oprocentujemy jak najlepiej na korzystnych warunkach wypowiedzenia.

Pożyczki gminom

i korporacjom na najlepszych warunkach.

Cel banku: (§ 5 statutów)

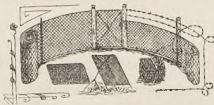
- w związku z innymi przez statut dozwolonymi interesami przeprowadzanie parcelacji, kommissacyi i sanacyi posiadłości ziemskich;
- udzielanie pożyczek i zaliczek na księżeczki austr. Kas oszczédnošci jakoteż na papiery wartościowe, które Kasom oszczédnošci nabyć wolno;
- kupno i sprzedaż efektów na rachunek własny i obcy;
- przyjmowanie w przechowanie i zarząd rzeczy wartościowe;
- eskomt i reeskomt weksli opatrzonych przynajmniej z 2 dobrymi podpisami;
- pośrednictwo w przenoszeniu pretensyj z jednej Kasy oszczédnošci do drugiej;
- przyjmowanie wkładek na rachunek bieżący, albo na książeczki wkładowe, względnie kwity kasowe.

Interesa spekulacyjne zupełnie wykluczone. — Dla pobratymczych polskich kas oszczédnošci specjalne korzyści. — Listy zastawne i obliży banku mają pewność pupilarną. Bliższe warunki i zapytania u

Dyrekcji.

Józef Gorecki

Premiowana fabryka
mebli, konstrukcyi żelaznych,
i wyrobów ornamentalnych kutych
w Krakowie, ul. Wawrzyńca l. 26

wykonuje wszelkie roboty ornamentalne, kute,
konstrukcyjne, budowlane, łożka żelazne i ple-
cionki z drutu

a z tych ostatnich:

drutowe kraty do ogrodzenia ogrodów,
lasów, podworców, zwierzyńców itp.

Siatki do przesypania piasku i ochronne do okien

Ceny przystępne, kosztorysowe

Adres telegramów:

Gorecki, fabryka Kraków

Telefon Nr. 277.

Cenniki na żądanie odwrotnie się przesyła.

Plany amortyzacyjne
pożyczek we wszelkich kombinacjach po możliwie
najniższej cenie, z ścisłością matematyczną, wykonuje
WINCENTY ZALEWSKI
urzędnik Kasy Oszczędności
w Przemyślu.

Sery krajowe w największym wyborze
poleca
Mleczarnia Przeworska
Lwów
plac Smolki l. 5. — ul. Hetmańska l. 8.

Od Administracyi

Pismo nasze wychodzi regularnie 5. 15. 25-go
każdego miesiąca. Wysyłka uskutecznioną bywa
również jak najregularniej

Upraszamy zatem usilnie wszystkich naszych
PT. Odbiorców by **natychmiast** reklamowali w ra-
zie gdyby jeden z poszczególnych numerów „**Dobro-
bytu**“ Ich nie doszedł.

Prosimy również o nadesłanie przedpłaty
celem ustalenia nakładu.

BANK MELJORACYJNY ---

ulica Kopernika Nr. 1. — I. p.

(nad apteką Mikołajską).

wykonuje wszelkie prace meljoracyjne,
jako to: zdjęcia planów, wygotowania
kosztorysów do drenowania pól, nawo-
dnienia i odwodnienia łąk, budowy ro-
wów, kanałów, dróg, szos, kolejek etc.,
etc. i poleca się do praktycznego prze-
prowadzenia powyższych prac.

**Finansowanie uskutecznia się
podług każdorazowej szczegó-
łowej umowy.**

W razie już gotowych planów,
nastąpić może na podstawie tychże,
wykonanie pracy.

Akcyjny
Bank Związkowy
dla stow. zarobkowych i gospodarczych
we Lwowie,
przy ulicy Trzeciego Maja l. 7.

zalatwia następujące interesy:

- 1 Eskontuje i reeskontuje weksle stowarzyszeń za-
robkowych i gospodarczych, a w miarę zapasów
gotówki także przedsiębiorstw i osób prywatnych.
- 2 Udziela pożyczek na zastaw papierów wartościowych,
w warunkach obowiązujących w Banku Austro-
węgierskim.
- 3 Przyjmuje od stowarzyszeń i osób prywatnych **lo-
kacje w rachunku bieżącym** za oprocento-
waniem **cztery** (4%) od sta i wypłatą do 2000 K.
bez wypowiedzenia — lokacje wypowiedziane w 90
dniach oprocentowuje po cztery i pół (4 1/2%) od sta.
- 4 Zakupuje i sprzedaje wszelkiego rodzaju **efekta
wartościowe, monety, dewizy** i zagraniczne
przekazy pieniężne na rachunek własny lub ko-
misowo.
- 5 Pośredniczy i bierze udział w zakładaniu przedsię-
biorstw przemysłowych i handlowych tworzonych
przez spółki zarobkowe i gospodarcze.

Godziny urzędowe od 9 do 1/2 2 w południe.

Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie

podaje niniejszem do powszechnej wiadomości, że

a) począwszy od dnia 1-go stycznia 1904 r. ustanawia oprocentowanie po 3-6 od sta, tak od nowych wkładek, jak i dokładek na książeczki 3-75 procentowe.

b) **począwszy od dnia 1-ga lipca 1904 r. obniża oprocentowanie 3-75 procentowych książeczek na 3-6 od sta.**

Oprocentowanie dawnych 4-procentowych wkładek pozostaje na razie bez zmiany.

Równocześnie zostaje zniżonym procent od nowych, po tem ogłoszeniu udzielonych pożyczek hipotecznych na dobra ziemskie na 4-5 od sta, a na realności miejskie na 4-75 od sta.

Pierwsze galicyjskie

Towarzystwo akcyjne dla fabrykacji śrub, nitów i muterek
W OŚWIĘCIMIU

Nity do kołłów, nity do spajania blachy i obręczy beczkowych. Naśrubki (muterki) Śruby do kryz z naśrubkami; śruby do kół, zawiasów i pługów; śruby do rusztowań; śruby żelazne i mosiężne do drzewa oraz wszelkie artykuły działem śrub objęte.

Materyały do przymocowania szyn kolejowych, jak śruby łukkowe, gwoździe śrubowe, pierścienie, uchwyty i t. p

Gatunek wyborowy.

Ceny niskie.

A. KRZYSZTOFOWICZ

Lwów, Hotel George'a.

Firanki, Story, Bonne femme, Brise-bises. Materye na meble. Portiery. Dywany angielskie, krajowe i orientalne. Sukna do wyścielania podłóg.

Futerka, poduszki, kapy, serwety i t. p.

Nowości!

Wybór wielki!

BANK ROLNICZY we Lwowie

dostarcza najtaniej i pod najdogodniejszymi warunkami

PLUGI jedno- i wieloskobowe z fabryki BRACI EBERHARDT w Ulmie.

SIEWNIKI do zboża, nasion i nawozów

- CENTRYFUGI KAYSERA

NAJNOWSZE PAROWNIKI - - - -

- - - - - „REFORMA“

MOTORY benzynowe i spirytusowe

LOKOMOBILE, MŁOCARNIE, MŁYNKI

oraz inne **MASZYNY ROLNICZE** - -

FABRYKA WÓD MINERALNYCH SZTUCZNYCH i SPECYJALNYCH LECZNICZYCH pod firmą

--- -- K. Rząca i Chmurski --- --

w Krakowie, ul. św. Gertrudy l. 4

29

wyrabia pod kontrolą komisji Przemysłowej Towarz.

Lek. Krak. polecane przez toż Towarzystwo

WODY MINERALNEodpowiadające składem chemicznym wodom: BILIŃSKIEJ, GIESHUBLERSKIEJ, SELTERSKIEJ, VICHY, MARIENBADZKIEJ, HOMBURG, KISSINGEN. tudzież **SPECYJALNE LECZNICZE** jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną oraz **wody lecznicze normalne** z przepisu prof. JAWORSKIEGO.**Sprzedaż częstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franco.****Główny skład we Lwowie w aptece J. Wewiórskiego Halicka 5.****Międzynarodowe przedsiębiorstwo handlowe**

(Szczególnie z Rosyą).

N. KATZNER**Dom spedycyjny i komisowy w Podwołoczyskach, Wołoczyskach, Brodach i Radziwiłowie.**

Stale taryfy przewozowe (Stawki) do Rosyi i z Rosyi wraz z wszelkimi kosztami oraz fachowe ocenie.

Poleca wyroby z kamienia porfirowego: płyty posadzkowe, kłocki brukowe, nagrobki, schody, cokły i piramidy, bruki i toczydła (t. zw. Trembowelskie) z własnych kamieniołomów po umiarkowanych cenach.

Wywóz welny drzewnej i desek na skrzynki do jaj.
Adres: **N. Katzner w Podwołoczyskach.**

44

PRZEMYSŁ KRAJOWY.**Towarzystwo lwowskich szewców „KRAJ“**

poleca

Własne wyroby różnorodnego obuwia ręczną za trwałość i elegancję.

Na składzie zaopatrzenia obite.

Zamówienia wykonują się najdokładniej w jak najkrótszym czasie.

Z prowincyi wystarczy przystanie bucika na miarę.

Sklep znajduje się we Lwowie przy ul. Akademickiej l. 12.

naprzeciw pomnika Kornela Ujejskiego.

Pierwsza galicyjska fabryka wszelkiej bielizny**WIKTORA SEDLACZKA**

we Lwowie, plac Kapitulny 3. — poleca po najniższych a stałych cenach:

Bieliznę męską
Bieliznę damską
Bieliznę dla dziewcząt i chłopców
Bieliznę dla niemowląt
Bieliznę dla hoteli, restauracji, szpitali i innych zakładów.
Koldry materace. siennikiWelnę owożą i watę.
Pierze i puch.**Całe wyprawy ślubne i dla niemowląt.**

Utrzymuje na składzie krajowe i zagraniczne płótna, nakrycia stołowe, ręczniki, ściěrki, chustki do nosa

Schrolla szyfony, szyrtyngi, dymy, kretony, batysty, barehany, piki.

Kołnierze, manszety krawaty, szelki.

Skarpetki i pończochy

Wszystkie dodatki do bielizny.

Wszystkie zlecenia wykonuje najrzetelniej.

Próbki i cenniki na żądanie.

W cierpieniach

reumatycznych - - - -

- - gośćcowych i pokrewnych

najlepiej przez WP. lekarzy poleconym
środkiem jest

„Sapomenthol“

(Maść Sapomentholowa)

wyrobu aptekarza

Eugeniusza Matuli w Radomyślu
koło Tarnowa.

Dostać można po cenie za mały słoik 1.40,
za duży 5 koron, w każdej aptece jakoteż
wysyłka wprost za zaliczką.

Ostrzega się przed naśladowicielami! Prądziwy tylko w oryginalnem opakowaniu. Nazwa, opakowanie, marka ochronna prawnie zastrzeżone. Najwyższe odznaczenie z wystaw w Paryżu, Londynie, Marsylii i Wiedniu. Dyplomy honorowe i medale złote

Apteka i Laboratorium chem.-farm.
Eugeniusza Matuli

w Radomyślu koło Tarnowa.

45

W SYFONACH

PILZNER i BAWAR polecają

MUSIAŁOWICZ & JANIK

Lwów, Trzeciego Maja 2.

Dra Sedlitzky'ego

patentowane

Tabliczki do kąpieli

oraz

sole sodowe

z c. k. Salin w Hallein

służą do wygodnego i taniego sporządzenia

naturalnych kąpielei leczniczych

jakoto: *soolowych, sosnowych, siarczanych, żelaznych, z kwasem węglowym, żelazistych (Moor), z namulem siarczanym (Ischl), z kwasem węglowym a la Nauheim.*

Nowe! „APHOR“ Nowe!

dozowane kąpiele z kwasem węglowym, systemu Dr. Fische. System obejmuje 20 systematycznych dozowanych kąpielei z kwasem węglowym.

Pastyłki inhalacyjno-soolowe

z eterycznym olejkiem sosnowym lub bez. Dla lekarzy klinik, sanatoryjów, zakładów kuracyjnych, dyrekcyj i t. p. prospekty, wzory i znaczny opust.

Adres: Dr. SEDLITZKY Hallein

obok Solnogradu (Salzburga)

skąd wysła się do wszystkich miejsc nie posiadających na składzie tych kąpielei po oryginalnych cenach franco.

47

Mieczysław Jankowski

GŁÓWNY SKŁAD

nasion i roślin.

we Lwowie, plac Bernardyński l. 2 A.

poleca

specjalny skład wieńców grobowych metalowych, świeżych i zasuszonych.

Bukiety weselne, imieninowe, balowe po najtańszych cenach we Lwowie.

Mieszanka dla ptaków tylko 35 ct. 1 kg.

Medal srebrny.

Medal państwowy.

Pracownia rusznikarska

**SZADKOWSKI &
KOPCZYŃSKI**

We Lwowie ul. Batorego 20.
(Hotel Saski)

Wyrabia broń myśliwską wszelkich systemów oraz przyjmuje reperację wykończając z największą dokładnością po nader niskich cenach.

23

Ruble, Marki, Franki

i wszelką inną monetę zagraniczną kupuje i sprzedaje najkorzystniej

SOKAL & LILIEN

Dom bankowy i Kantor wymiany.

Centralne ogrzewanie i wentylacje

wszelkich systemów

WODOCIĄGI I KANALIZACYE

pompy, klozety, łazienki, łaźnie, mechan.
pralnie i suszarnie

oświetlenie gazowe

projektuje i wykonuje

Inż. LEONARD NITSCH i Ska

Biurowo techniczne i Zakład instalacyjny

w Krakowie, ul. Kolejowa 18, parter.

Adres telegraficzny: Leonard Nitsch - Kraków.

Kosztorysy
bezpłatnie

Najlepsze referencye z do-
tychczas wykonanych robót.

Telefon
Nr. 385.

Popierajmy przemysł swojski a wzrośniemy w siłę!

Główny skład lamp i bronzów z fabryki polskiej
Jana Serkowskiego w Warszawie, tudzież skład
niezapalnej nafty krajowej

pod firmą

Piotra Miączyńskiego zięć

Stanisław Strzałkowski

we Lwowie, plac Hałicki 1. 14.

poleca

Lampy naftowe, salonowe, gabinetowe do pokoi jadalnych,
biurowe jakoteż różne przybory do lamp.

Palniki żarowe, bronzы kościelne i dekoracyjne. Świe-
czniki do oświetlenia gazowego i elektrycznego. Wyroby gal-
wanoplastyczne, oraz wszystkie przybory w zakresie oświetlenia
wchodzące.

Ceny jak najtańsze zaś przy zamówieniach większych od-
powiedni rabat.

Jedynе źródło najlepszej nafty krajowej z rafinerji hr.
Adama Skrzyńskiego w Libuszy tak do sprzedaży hurtownej ja-
koteż drobiazgowej. Posyłka do domu począwszy od 5. litrów.

Nafta do palników żarowych.

Oleje mineralne i smarowidła wszelkiego rodzaju.

Mydła gospodarskie i toaletowe

Wypierajmy przemysł niemiecki!

Szkoła sztuki stosowanej i robót ręcznych

Lwów, ul. Golebia 1. 12 (Willa Palatyn).

PROGRAM 1-go ROKU SZKOLNEGO.

I-szy KURS. Dział haftów. Roboty krzyżkowe, szydełkowe, drutowe, deskowe, podwlekanie, siatkowe, haft Janina (Dział sztuki stosowanej). Malowanie na drzewie, atlasie, aksamicie, płótnie gobelinowem, jucie, plastyczne (Plastin Malerji).

II-gi KURS. Dział haftów. Haft arabski, biały, złotem i srebrem, roboty mereszkowe. Koronki irlandzkie trudniejszej, roboty kilimowe, w ałazane, smyrniewskie igłą zwykłą, smyrniewskie igłą maszynową „Daisy“, pasmanteryjne, oraz inne roboty artystyczne i nowe u nas mniej znane lub jeszcze zupełnie nie wprowadzone.

Dział sztuki stosowanej. Wypalanie na drzewie, skórze, aksamicie, głębokie (Tiefbrand), malowanie na porcelanie, szkłe, plastyczne (Plastin Malerji).

Nauka odbywa się z reguły 3 razy tygodniowo (Poniedziałek, Środa, Piątek) od 10—12 przedpołudniem. Opłata miesięczna z góry 20 K. I w tych samych dniach od 3—5 (w zimie od 2—4) popołudniem. Opłata miesięczna tak samo jak za naukę ranną 20 K. Opłata za naukę ranną i popoł. miesięcznie z góry 32 K.

Osoba = lekcyjnie uzupełniająca dla wstępujących w ciągu kursu, lekcyjnie dla pojedynczych osób i lekcyjnie korespondencyjne (listowne) według osobnej umowy.

CHARLES CABOS

WIĘDĘSKA FABRYKA CIASTEK (KAKESY) BISZKOPTÓW

CIASTKA Z SOMATOZY

Główna wyżytką:
WIEN, Mariahilf,
Gumpendorferstrasse Nr. 55.

Składy: WIEN,
Stadt, Kärnthnerstrasse 37.
Stadt, Am Hof 5.

Wzmocniający, szybkie zastępstwo dający środek
spożywczy.

Można ją spożywać do wina, herbaty, czekolady, kawy lub mleka. Podniecając w wysokim stopniu apetyt, są niedwójną smaczna i łatwo strawna. Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

41 Pierze gęsie!!

nowe niedarte $\frac{1}{2}$ kg. szarego 15 ct
" " " białego 30 " "
nowe darte $\frac{1}{2}$ " szarego 35 " "
" " " białego 50 " "

przyniesia począwszy od 5 kg. i więcej za pobraniem pocztowem

J. MALDEK
w Pradze, Tyńska 17.

Bilety wizytowe

Zakład artyst.-litograficzny i drukarnia

zaproszenia ślubne i balowe, księgi bankowe, książeczki oszczędności, nagłówki na listy i faktury, koperty, etykiety, cenniki, autografie i wszelkie roboty artystyczno-litograficzne wykonuje wzorowo i na czas oznaczony

PILLERA i SPÓŁKI

Lwów, ul. Łyczakowska 3.

Wszelkie zamówienia przyjmuje, informacji udziela wyłącznie

N. Brandler

Lwów, Jagiellońska 15.

Jedyny zastępstwo dla Galicyi i Bukowiny.

Słabość męską

skutki szczególniej tajnych grzechów młodości oraz innych nadużyć niszczących zdrowie, jak pewno i trwale usunąć, i poznać jedynie w licznych wydaniach rozpoznanej książka ilustrowana

Dra Retau'a

Ochrona własna

Cena wydania polskiego: 1 zł.

Cena wydania niemieckiego: 2 zł.

Tysiące znalazło w niej objaśnienie swych cierpień a za użyciem kuracji w książce tej zaleconej, zupełną swą siłą męską. Za nadesłaniem franco należytości, otrzyma się książkę w kopercie przez Verlags-Magazin Leipzig, Neumarkt w Niemczech.

PRAWDZIWIY
HOLENDERSKI

„Lemon Squash“

jest napojem orzeźwiającym i odświeżającym bardzo zdrowym, bez zawartości alkoholu.

Brak napoju podniecającego a zarazem nie działającego szkodliwie uprawiająco od dawna uczuć się dawał.

Opierając się na poszukiwaniach czynionych już w innych krajach, znalazłem preparat, który po większej części składa się z cukru najlepszej jakości gotowanego na cytrynach soczystych. Rozcieńczony w 5--7 krotniej ilości wody wydaje ten preparat bardzo zdrowy napój, który szczególnie podczas upałów w porze letniej zalecić można.

Flaszka litrowa

„Lemon Squash“

kosztuje wraz z cłem kor. 6 i jest bardzo wydatną a tem samem tanią.

Flaszka litrowa wystarczy na sporządzenie mniej więcej 50 szklanek napoju. Proszę tylko spróbować.

Wysyłka za poprzedniem pobraniem należytości.

Adres:

Hugo Eugen WINKLER
Zwickau in Sachsen.

PRZEDNIE SIATKI ŻAROWE
do oświetlenia gazowego

100 sztuk K. 22 — 50 sztuk K. 11:50

franko wraz z cłem

za nadesłaniem należytości wysyła

Hugo Eugen Winkler
Zwickau in Sachsen.

Za nadesłaniem

Marek 3:50 (Koron 4:15)

(także w znaczkach pocztowych)

wysyłam franko pierwszej jakości, niklowany patentowany

Przyrząd do wentylacji pokoi!

Hugo Eugen WINKLER

Zwickau in Sachsen.

PATENTY

dla wszystkich krajów wyrobia

Inżynier M. Gelbhaus

zaprzyśnięzony rzecznik patentów

Wiedeń VII., Siebensterngasse Nr. 7.

naprzeciw c. k. Urzędu patentowego.

Jedyny rzeczywisty importeur herbaty!

Handel herbaty chińskiej

EDMUNDA RIEDLA

we Lwowie, ulica Teatralna liczbą 3.

Druga kamienica ob placu Marjackiego.

polena

HERBATE

zbiornu majowego bezpośrednio z Chin sprowadzoną, czynnem naciągającą z wyborem smakiem i aromatycznym wonią

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

z najlżejszych herbat 1.50

KAWY

o smaku czystym i aromatycznym.

Które rozsyła franco, opłacone do każdej stacyi pocztowej 2/3, kilo w woreczku:

Jamajka	7-1/2 kl.	1.70
Santos	7.50	1.50
Portorico	8.85	1.06
Cuba gulo ziarniasta	9.20	1.30
Ceylon zielona	9.50	1.40
" przednia	10.00	1.04
" perłowa	10.50	1.08
" grubo sjar.	10.50	1.08
" perłowa	10.50	1.08
Mocca arab. arom.	10.50	1.08
Jawa złota	10.50	1.08

Ceny herbaty oznacza się na 1/2 kilo w paczkach po 1/2, 1/3, 1/4 kilo.

Opakowania nie liczy się. — Zamówienia z prowincyi wysyła się odwrotną pocztą.